

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2030, upravljalstva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrata
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prežnaku

Zunanja politika Poljske

Varšava, avgusta 1929.

Poljska, obdana na eni strani od močnega Rusije, na drugi strani od Nemčije, večinoma brez prirodnih meja, mora iskati prijateljev, da si v vsakem slučaju ohrani svoje ozemlje v vsej veličini, ki so jo odredile in priznale mednarodne pogodbe. Težak je njen položaj, kajti Nemčija niti najmanj ne skriva svojih pretenzij na Gornjo Slezijo, na koridor in druge obmejne pokrajine; ravno tako pa je jasno, da tudi Rusi ne bodo zlahka preboleli izgube obširnih pokrajin, naseljenih deloma od Ukrajincev. Že več let se vleče spor radi Vilne in okolice z Litovci. Ta spor, podpiran od Nemcev, je bil že doslej večkrat predmet razprav pred Društvom narodov, vendar še vedno med obema državama vlada skoraj vojno stanje. Litovci so ta spor še bolj zaostriili s tem, da so v svoji najnovejši ustavi za prestolico svoje države proglasili Vilno, ki se nahaja v poljski posesti in je danes tudi v resnici čisto poljsko mesto. S Češkoslovaško so šele nedavno urejeni spori radi meje in samo z Romunijo doslej Poljska od vseh svojih sosedov ni imela nobenih teritorialnih nasprotij.

Kljub takemu težkemu položaju pa v poljski zunanji politiki ni opaziti one uravnoveženosti, niti one jasne in odločne linije, ki bi bila vsekakor potrebna. Posebno od leta 1927. dalje je opaziti stalno laviiranje.

V glavnem se opaziti dve tendenci: naslonitev na zapad in poskusi najti zaslombe pri vzhodnih sosedih. Edino prijateljstvo s Francijo je čvrsto. Vsi dosedanja poskusi zblizanja z Nemčijo so se doslej izjalovili, vsa pogajanja so se kljub popustljivosti Poljske razbila radi trdovratnosti Nemcev, ki ravno proti poljski državi kažejo največ aktivnosti. Pri tem niso pomagala niti prijateljska posredovanja Pariza. Dočim so Nemci vsaj navidez sprejeli politiko zblizanja s Francijo, nočejo o zbliznanju s Poljsko niti razgovarjati. Vedno in vedno ponavljajo, da je predpogoj korektura njihovih vzhodnih meja. Temu se je pridružila še manjšinska politika. Kljub svoji maloštevilnosti je ravno nemška manjšina na Poljskem najbolj iridentistična in tudi najbolj živahna v propagandi, bogato podpirana od Berlina. To politično nasprotje se je preneslo celo na gospodarsko polje. Večletna pogajanja za sklenitev trgovske pogodbe med obema državama niso doslej dala pozitivnih rezultatov. Lani je bila Poljska celo primorana voditi pravo carinsko vojno proti Nemčiji in je imela tudi uspeh. Za mir v Evropi je razmerje med tema dvema državama eden najbolj važnih problemov, daleko važnejši in resnejši od sporov na Balkanu.

S sovjeti so Poljaki v korektnih zvezah. Po porazu boljševikov l. 1920. ni med obema sosedoma prišlo do pomembnejših konfliktov. Poljska je ena redkih držav, ki s sovjeti vzdržuje diplomatske in gospodarske zveze. Pasivnost sovjetov napram Poljski je razumljiva z ozirom na njihov internacionalizem. Vendar poljski politiki ne zamaščujejo predpostavke, da bo vsak drug režim, ki bi imel vsaj malo nacionalnega obilježja, revidiral to stališče. V tem slučaju — na žalost — ni pričakovati posebno pristranskega razmerja. Tudi so med poljskim ljudstvom vse preveč ukoreninjeni spomini na žalostno dobo carskega absolutizma in zatiranja poljskega življa pod njim. V poljskem narodu je najbolj živa zavest, da je on neke vrste branik zapadne Evrope proti orientalizmu.

Zelo živahna so prizadevanja poljske diplomacije, da bi si pridobila naklonjenost Anglije. Radi posebnih interesov Anglije, katere vpliv je odločilen v vseh baltičkih in v tako imenovanih obrobni državah, pa doslej ni opaziti vidnih uspehov. Dejstvo je, da je ravno Anglija svoj čas preprečila pripojitev Gdanskega Poljski in ji tudi privoščila tako malo dohoda k morju. Boljše so zveze z Ameriko, katere kapitalistični interesi v Poljski so tako veliki, da sedi v Varšavi poseben finančni komisar Dewey, katerega vpliv na državno gospodarstvo je odločilen.

Z državami Male antante ima Poljska največ skupnih interesov, kar se je opazilo že na številnih mednarodnih konferencah. V manjšinskem vprašanju, v praskanju reparacij in drugih zastopajo zastopniki vseh teh držav solidarno skupno stališče. Kakor države Male antante, je tudi Poljska predvsem zainteresirana na tem, da se pod vsakim pogojem čuva stanje, ustvarjeno z mirovnimi pogodbami. Z ozirom na ta skupni in obenem tudi najvažnejši interes se je mnogokrat v javnosti sprožila misel, da bi bilo potrebno, da tudi Polj-

Vse šole se prično 16. septembra

Belgrad, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Prosvetno ministrstvo je danes izdalo odlok, da se na vseh osnovnih, meščanskih in srednjih šolah v vsej državi začne pouk šele 16. septembra. Ta odlok je očitno v zvezi s pričakovanjem, da bo v najkrajšem času uzakonjena šolska

zakonodaja ter se bo bodoče šolsko leto že pričelo na podlagi te nove zakonodaje. (S tem so postale vse novice v dnevnem delu našega lista, ki govore o začetku pouka 1. septembra, brezpredmetne. — Op. uredn.)

Zakon o učiteljskih pred VZS

Dovoljena samo državna učiteljska — Internati pri učiteljskih
Šolska doba traja pet let — Verouk ostane

Belgrad, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Vrhovni zakonodajni svet je danes popoldne obravnaval zakon o učiteljskih, ki ima v celoti 98 členov. Čl. 2 predvideva, kakor je predlagalo ministrstvo, da so odslej naprej vsa učiteljska samo državna ter izključuje, da bi v kakršnikoli obliki obstojalo kakšno zasebno učiteljsko v državi. V ostalem je zakon urejen analogno zakonu o srednjih šolah s to razliko, da so temu zakonu pridejana določila o pedagoškem in gospodarskem pouku ter pouku ročnih del.

Profesorje plače so izravnane s plačami ostalih profesorjev srednjih šol. Vzdrževanje zgradb pade kot pri gimnazijah na oblasti, s to razliko, da pri učiteljskih ne odpade na vsako oblast ena šola, temveč obstoja šolski teritorij ter mora skrbeti za vzdrževanje zgradbe tista oblast, pod katero spada teritorij.

Pri vsakem učiteljsku se predvideva državni internat, v katerega bodo morali hoditi vsi, ki posejajo učiteljske. Ta internat pa se bo zgradil, kakor določajo poznejši paragrafi, šele pri novih učiteljskih. Nejasno je tudi, ali bodo morali hoditi v ta internat tudi tisti, ki so doma v

krajih, kjer obstoja učiteljske. Vsak učitelj, ki ne položi izpita v roku štirih let, bo odpušen.

Določbe glede delokroga ravnatelja in njegovega stanovanja, šolskega sveta ter šolskega zdravstva in higijene so slične določbam srednješolskega zakona, ki se sploh v mnogih točkah sklicuje na srednješolski zakon. Tudi v načrtu zakona o učiteljskih ni učnega načrta, ki se bo uredil s posebno uredbo.

Ker so katehete ostali, je samo ob sebi razumljivo, da ostane tudi verouk. Načrt predpisuje pet let šolanja na učiteljskih in se sprejmejo na učiteljska samo dijaki, ki so napravili nižjo maturo ali pa sprejemni izpit na podlagi dovršene meščanske šole.

Belgrad, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Vrhovni zakonodajni svet je na današnji seji v načelu in podrobnostih predebatiral zakon o učiteljskih. Stavljen je bil predlog, da se tudi glede učiteljske ohranijo zasebne šole, kakor dosedaj. Jutri bo VZS pretresal zakonski načrt za povzdigo kmetijstva, v ponedeljek pride na vrsto zakon o učbenikih, nato pa zakon o ljudskih šolah.

Velika hotelska družba se osnuje

V Dalmaciji zgrade 60 hotelov — Vladni ukrepi za tujski promet

Belgrad, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Že dalje časa krožijo po Belgradu vesti, da se bo, pri nas osnovala velika družba za južnoameriškim kapitalom, ki bo ustanovila veliko podjetje za zidanje hotelov po Dalmaciji. Za prvi čas namerava zgraditi 60 hotelov. Družba bi imela sedež v Belgradu. Po informacijah Vašega dopisnika so te vesti resnične in so tudi v inozemstvu že toliko znane, da so se že oglašili zastopniki velikih nemških tvrdk, ki so se informirali glede dobave materiala za opremo teh hotelov. Če bi se ta družba osnovala, bi pomenilo naravnost preobrat v našem hotelirstvu. Za družbo se zavzema veliko število odvetnikov, med njimi tudi en Slovenec.

S pričetkom dela te družbe se pričakuje, da se bo ves naš tujski promet obrnil v novo smer. Marsikaj bo pri tem odvisno od zakona o uvozu hotelskih predmetov in od tega, če bo na carine prost uvoz teh predmetov pristal tudi finančni minister. Če se bo to zgodilo, se bo tudi naš dosedanja tujski promet popolnoma preosnoval. Ministrstvo s tem računa in je izdelalo program za bodoče leto. Dosedaj je imelo v državnem proračunu za tujski promet 600.000 Din, prihodnje leto pa bo zahtevalo za podporo tujškega prometa več milijonov. Preurediti namerava vse uradne tujške urade, ustanoviti hoče hotelske šole

ter izvršiti pogodžitev golih obrežij pri kopališčih in dajati stipendije tistim, ki bi imeli veselje, posvetiti se službi v tujkem prometu. V prvi vrsti bo tega moderniziranja tujškega prometa deležna Črna gora, južna Srbija in Dalmacija. Posebno pazno bo odsek za tujski promet obračal na propagando, kajti izkazalo se je, da je naša propaganda premajhna, zlasti ker druge države nudijo tujcem več popusta na železnica, kakor mi, in ker Nemčija ne kaže več toliko javnega odpora proti obisku italijanskih kopališč. Posebna pozornost se bo posvetila propagandi v slovenskih državah. Čehom bodo dali koncesije za zgraditev novih hotelov in vil, za kar jim bodo zemljišča dali po možnosti zastonj. Iste ugodnosti bodo veljale tudi za Poljake ter se bo na Poljskem ustanovil velik jugoslovanski propagandni urad. Ogromen pomen pripisujejo izletu treh velikih skupin zdravnikov, in sicer pridejo nemški zdravniki 13. septembra preko Monakovega, češkoslovaški 11. septembra preko Maribora in madžarski 9. septembra preko Zagreba.

Z novimi investicijami južnoameriškega, češkoslovaškega in poljskega kapitala upa ministrstvo v dveh letih popolnoma preobraziti naš tujski promet in ga postaviti na novo podlago.

Katastrofalen vihar v Južni Srbiji

V Skoplju porušeni 800 hiš

Belgrad, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Tekom današnje noči je v južni Srbiji besnela strahovita nevihta. Velik del Skoplja je prišel pod vodo. Sele zjutraj se je moglo videti, kakšna katastrofa je zadela mesto. Porušeni so okoli 800 hiš ter je približno ravno toliko družin brez strehe. Vojaštvo, požarna bramba in druge varnostne straže so neumorno vršile

pomožno službo, vendar so se morali omejiti vsi le na reševanje življenj. Še tekonoči je prispel na lice mesta veliki župan Naumović, ki je ukrenil vse potrebno za prvo pomoč. Tudi z drugih krajev južne Srbije prihajajo poročila o velikih nalivih. Proga Gradsko — Bitolj je morala ustaviti ves promet.

ška pristopi k tej meddržavni zvezi. Do ureditve tega pa po našem mišljenju ne bo nikdar prišlo, ker mora biti zunanja politika Poljske z ozirom na njen poseben položaj bolj ohlapna in bolj svobodna.

S tega vidika je treba tudi ocenjevati prijateljstvo z Italijo in še bolj z Madžarsko. Ko je Poljska sklenila z Madžarsko prijateljsko pogodbo in ko je ravno za časa zborovanja ministrov držav Male antante v Belgradu junija letošnjega leta poljski zunanji minister Zaleski obiskal Budimpešto in imel več sestankov z Bethlenom, je hitelo madžarsko in nemško ter deloma laško časopisje poro-

čati o tem, da je to dokaz, da se Poljska oddaljuje od Male antante. Tako mišljenje se deloma še danes vzdržuje, vendar po krivici. Kljub vsem morebitnim peripetijam ostane in mora ostati temeljno načelo poljske zunanje politike: prijateljstvo s Francijo in z vsemi onimi državami, ki odklanjajo vse revizionistične težnje. V tem oziru tudi za Poljsko ni nobenega kompromisa. Poljska ima z vsemi tremi državami Male antante prijateljske pogodbe, ki niso morda samo formalnega značaja, kakor je to z Madžarsko, marveč so one utemeljene v skupnosti interesov in deloma v prisrčnosti obojestranskih čustev.

Sporazum na opatijski konferenci

Sušak, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Današnji »Piccolo« poroča, da je jugoslovansko-italijanska železniška konferenca v Opatiji končala svoje delo ter se je dosegel popoln sporazum. Jugoslovanska delegacija je pristala na zahtevo italijanske vlade po kreditih za železniško upravo zadnjih treh let. Sprejete so modalitete za medsebojno prevzemanje uprave železniške postaje na Reki ter modalitete glede trgovine in železniškega prometa v bazenu Thaeon de Revel. Delegati so se že razšli na svoje domove.

Bruchesi o svoji avdienci

Belgrad, 23. avg. (Avala.) G. Jean Bruchesi, profesor novejšje politične zgodovine na katoliški univerzi v Montrealu je podvzel daljše potovanje po Evropi, da bi se seznanil s povojnimi razmerami. Med drugim je prepotoval Turčijo, Bolgarijo, Romunijo in našo državo, od koder bo nadaljeval svoje potovanje po Madžarski in Avstriji. G. Bruchesi se je ustavil te dni, prihajajoč iz Bosne in Dalmacije, za nekaj dni v Sloveniji, kjer ga je Nj. Veličanstvo sprejelo sinoči na Bledu v avdienci. Njegova avdienca je trajala od 18 do 19.15. Po avdienci je prof. Bruchesi izjavil, da je očaran od sprejema, ki ga je bil deležen na dvoru in časti, da je mogel govoriti z Nj. Vel. kraljem. Prof. Bruchesi je obljubil, da bo na toplem način opisal francoskemu občinstvu v Kanadi, deloma potom člankov, deloma s predavanji, ne samo krajinske lepote naše države, temveč tudi delavnost in velike moralne vrline našega naroda. G. Bruchesi se je zlasti pohvalno izrazil o herojskih podvigih srbske vojske, o čemer se je razgovarjal z enim od naših najstarejših generalov veteranov.

Program izleta čeških zdravnikov

Belgrad, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Zdravniki iz Češkoslovaške, ki pridejo izlet v našo državo, pridejo 11. septembra v Maribor, kjer bodo službeno pozdravljeni. Po 30 minutnem postanku v Mariboru bodo nadaljevali pot v Grobelno in Rogaško Slatino, kjer jim bodo priredili na čast slavnostno razsvetljavo ter kinopredavanja in veselico. Dne 12. septembra odpotujejo v Ljubljano ter pridejo na kolodvor ob 17.19, kjer jim bo Zveza za tujski promet priredila večerjo. Ogledali si bodo mesto in potem odšli na Bled, kjer jim tudi pripravljajo pozdravni banket in slavnostno razsvetljavo na jezeru. Z Bleda se bodo podali zdravniki preko Ljubljane in Sv. Petra na Krasu na Sušak, od koder bodo šli po celi Dalmaciji ter tudi v Črno goro, Bosno in Hercegovino. Stroške za bivanje čeških zdravnikov v Sloveniji prevzame deloma ljubljanska in mariborska oblast, deloma pa Zveza za tujski promet in ministrstvo.

Belgrajske vesti

Belgrad, 23. avg. a. Z rešenjem ministra notranjih del je postavljen za politično upravnega pripravnika sreskega načelnstva v Knjaževcu v 9-I g. Zdravko Z. Kajnik, diplomirani pravnik iz Ptuja.

Francoski letalci Asonte, Lefeuere in Lotti so davi ob 9.05 odleteli v Novi Sad, kjer so ostali eno uro. Nato so nadaljevali polet na na Dunaj, kamor so prispeli tekom popoldneva. Z njimi potuje en mehanik in en zastopnik tvrdke »Hispano Suisse«.

Belgrad, 23. avg. Avala. Davi se je vrnil z Bleda namestnik ministra zunanjih del dr. Kosta Kumanudi, ki je bil tamkaj sprejet od Nj. Vel. kralja v avdienci.

Izšel je vojni ukaz, s katerim se odreja na službo pri poveljstvu celjskega vojnega okrožja kapetan I. razreda Vojislav Maslač, na službo pri poveljstvu mariborskega vojnega okrožja pa pehotni poročnik Milan Bujnovič. Potovalnega učitelja išče kmetijsko ministrstvo, ki je to mesto razpisalo potom natečaja. Učitelj mora biti vinogradniški strokovnjak ter bi imel sedež v Belgradu.

Objavljen je natečaj za upravitelja obrtne šole na Koruli ter za ravnatelja državne žrebčarne Brana v Biogradu na moru.

675.521 Din je vojno ministrstvo odobrilo za popravo zgradbe inženerske podčastniške šole v Mariboru.

Toplikar Ivanka je prestavljena iz kabineta prometnega ministrstva v ljubljansko železniško ravnateljstvo.

Male države in Youngov načrt

»Intrasigant« je objavil razgovor svoje- ga urednika s češkoslovaškim pariškim po- slanikom dr. Osuskym o stališču malih držav v reparacijskem vprašanju.

Dr. Osusky v tem intervjuu obžaluje, da bo haška konferenca v najboljšem slučaju dosegla samo to, da bo Youngov načrt v na- čelu sprejet. Vendar pa upajo male države, da formula o »definitivni in popolni ureditvi reparacij« ni samo navadna fraza. Kakor hi- tro bo namreč Youngov načrt sprejet, čeprav le v načelu, je juridično nemogoče, povrniti se k preteklosti.

Na vprašanje, kdaj se bo konferenca ba- vila z malimi državami, je dejal Osusky, da ne prej, dokler ne bo Youngov načrt v na- čelu sprejet, to je, dokler ne bo konferenca odo- brila mehanizem in izvedbo načrta. Za male države so nekatera vprašanja zlasti velike važnosti in njih ureditev bo pokazala, koliko veljave bodo imele male države pri izvedbi in ev. reviziji Youngovega načrta.

Po senžermenski pogodbi so Poljska, Ro- munija, Češkoslovaška in Jugoslavija (ta le v manjši meri) dolžne plačati 1400 milijonov zlatih frankov kot osvobodilno takso. Poleg tega morajo te države skupno z Grško pri- spevati v reparacijsko vsoto znesek, ki odgo- varja vrednosti državnih posestev, ki so jih pustile Nemčija, Avstrija, Ogrska in Bolgar- ska na njih ozemlju.

Dokler se ne ve, koliko in če bodo vele- sile zahtevale od teh držav plačilo osvobodil- ne takse od prevzetih državnih posestev, se tudi ne more reči, kaj bodo male države zahtevale od Youngovega načrta. Tako dolgo tudi male države ne morejo odstopiti niti od ene svoje pravice, ki jih imajo po mirovnih in medzavezniških dogovorih.

Nadalje pa imajo male države svoje voj- ne dolgove, ki jih dolgujejo zaveznikom. Ti dolgovci morajo biti kriti od Youngovega na- črta in male države morejo od te zahteve od- stopiti le toliko, kolikor njim odpuste zavez- niki dolgov.

Končno je še tu vprašanje avstrijskih in bolgarskih reparacij. Tudi to vprašanje mora biti rešeno pred definitivnim sprejemom Youngovega načrta.

Na pripombo novinarja, da so bila ta vprašanja med malimi državami in Francijo že urejena, je dejal poslanik Osusky: »Ne ve- rujem, da se je res že zgodilo.«

Srednješolci in organizacije

Belgrad, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Po no- vem zakonu o srednjih šolah so verske in plemenske organizacije srednješolcem pre- povedane.

Romunska letala v Zagrebu

Zagreb, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Malo pred poldnevom je prispelo danes na zagrebško leta- tišče šest romunskih letal iz Pariza, ki jih je naročila Romunija v Franciji, ter bodo nasto- pili pri letalskih tekmah male antante od 6. do 7. septembra. Prihod teh letal je bil v Zagreb že za snoči javljen, radi noči in ne- ugodnega vremena pa so se spustili pri vasi Sv. Križ. Iz Zagreba sta jim prišla nasproti dva letala. Jutri nadaljujejo romunski letalci pot v Bukarešto.

Francoski bojovniki v Jugoslaviji

Belgrad, 23. avg. Iz Marseilla se poroča, da je danes odplul iz Marseilla za Solun grški parnik »Ifigenija« z 200 bivišimi franco- skimi bojovniki, ki prispejo v našo državo, da si ogledajo bojišča pri Bitolju in Skoplju in da sodelujejo na kongresu Fidaka v Belgradu. Francoski bojovniki se bodo vrnili v Francijo po kopnem.

Boji v Maroku

Pariz, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Posebni do- pisnik »Excelsiora« javlja v poročilu o novih francoskih ofenzivnih operacijah v Maroku, da francoske čete zasledujejo Berbere, ki za seboj zažigajo vasi in bežijo, ne da bi se sta- vili v bran. Francozi s topovi in letali bom- bardirajo zapuščene vasi. Zajeta sta dva vodi- telja vstašev. Eden od njih je prej vodil po- gaganja s francoskimi oblastmi, drugi pa je v gorovju vodil vstaše.

Žrtve turske nesreče

Dunaj, 23. avg. a. Železniška nesreča na turski progi je zahtevala štiri žrtve. 20 oseb je bilo ranjenih, od teh 8 teže. 15 oseb je bilo oddanih v domačo oskrbo. Poštni voz potni- škega vlaka in dva vozova brzovlaka so bili poškodovani.

Dunaj, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Železniški promet na turski železnici je zopet vzpostav- ljen. Stanje težko ranjenih je razmeroma do- bro. Zelo resno je stanje njujorške pisateljke Erike Wilbrich in administratorja Rikovskega iz Prage, ki imata oba komplicirano zlom- ljene noge. Najbrže bo potrebna amputacija.

Dunaj, 23. avg. a. Korbirski poročila, da je bil danes popoldne vzpostavljen železniški promet na turski progi, kjer se je včeraj pri- petila nesreča.

Dunajska vremenska napoved: Nobene bistvene izpremembe.

Uspeh v Haagu odvisen od Nemčije

Komentarji francoskih listov — V Londonu še vedno pesimistično

Pariz, 23. avg. (Tel. »Slov.«) »Journal« iz- javlja, da je usoda haške konference sedaj od- visna od dr. Stresemanna. List je zastavil vpra- šanje, zakaj se ni že takoj od početka zahtevalo od Nemčije kot države, ki je pri Youngovem načrtu najbolj interesirana, da iz lastnega žepa izpopolni prepad med Snowdenom in ostalimi štirimi državami. »Petit Journal« pravi, da bodo napor ostalih držav zastoj, če bo nemški od- govor negativen. »Echo de Paris« in drugi listi pišejo o tem, da obstoja med Snowdenom in Stresemannom skupen interes. »Matin« piše, da ima Nemčija dosti vzroka, da bi bila zadovoljna s koncesijami in olajšavami zadnjih let, ki pa še vedno niso zadostovale, da bi dovedle do zbol- šanja odnošajev med Francijo in Nemčijo. Sedaj je dolžnost Francije, da si napravi novo sliko o situaciji v Evropi. Listi namigavajo, da bi šle zapadne države Nemčiji bolj na roko tudi v vprašanju izpraznitve Porenja, če bi bila Nem- čija pripravljena do nadaljnjih žrtv. »Matin« po- roča, da je včeraj dospel v Haag general Guil- laumet, da odda čim najugodnejše mnenje o na- činu izpraznitve Porenja. V nasprotju z desni- čarskimi listi pa pišejo levičarski listi na naslov Stresemanna zelo tople besede. Radikalna »Re- publique« izjavlja, da bi sedaj, ko se težišče po- litičnega položaja prenaša v Ženevo, bil pravi čas, da se napravi realen korak dalje k uresni- čenju združenih držav Evrope.

London, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Kakor javlja »Daily Telegraph«, se v londonskih uradnih kro- gih še nadalje vzdržuje pesimizem glede haške konference. Razočaranje Nemčije je umevno, to- da nadaljevanje plačevanja po Dawesovem na- črtu za nekoliko mesecev Nemčije ne bo znatno oškodovalo, ker bi Nemčija lahko predlagala del- ni moratorij. Strokovnjaki so ugotovili, da Nem- čija lahko plača samo 100 milijonov funtov na- mesto 125 milijonov funtov, predvidenih v Da- wesovem načrtu. Če bi Nemčija še nadalje mo- rala plačevati po Dawesovem načrtu, bi se pre- sežki obračunali lahko naknadno po dseženem sporazumu o Youngovem načrtu.

Tudi novi kompromisni predlogi odklonjeni

Haag, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Konferenca je sedaj sklenila, da bo zborovala tudi še pri- hodnji teden. Vendar pa so si ministri na jas- nem, da je treba konferenco pospešiti, da se doseže rešitev vseh vprašanj. Nocoj ob 10 po večerji pri kraljici se bodo sestali trgovinski ministri Anglije, Francije, Italije, Nemčije, Belgije in Japonske, da se posvetujejo nado- lje o vprašanju stvarnih dobav. Jutri dopol- dne se bo nadaljevalo posvetovanje o finan- nih vprašanjih. Danes popoldne je bila seja, katere so se udeležili Briand, Henderson,

Huysmans, Stresemann in Wirth, na kateri so se bavili z ugotovitveno komisijo. O finan- nih vprašanjih so razpravljali skoro vso noč. Stavili so Nemčiji predlog, da bi se udeležila ugoditve angleških zahtev na sledeči način: 1. Presežek Dawesovih plačil do 1. septem- bra preko dejanske potrebe upnikov naj se prizna Angliji. 2. Nemčija naj dovoli zvišanje nezaščitenih Youngovih obrokov letno za 20 milijonov. 3. Nemčija naj se naprosi, ali ne bi bilo mogoče drugačno svopnjevanje Youngo- vih obrokov v prvih 20 letih, s katerimi bi bilo mogoče pridobiti za Anglijo nadaljnje zneske. Nemška delegacija si je pridržala pravico, da o tem zavzame svoje stališče po- zneje, naglasila pa je takoj, da je taka teme- ljita sprememba Youngovega načrta, kakor se predlaga v gornji tretji točki, za Nemčijo nesprejemljiva in se razen tega protivi tudi Snowdenovemu zagotovitvi, da ne bo privolil v zvišanje angleškega deleža na račun Nem- čije. Belgijski zunanji minister Jaspar je od- šel v Grand Hotel k Snowdenu, da bi zvedel od njega ali bi sprejel kompromis, ki bi se dosegel s pristankom Nemčije. Jaspar je mor- al zapustiti Snowdena z negativnim odgovo- rom. Treba je torej pripraviti drug predlog

Angleško stališče

London, 23. avg. (Angleško uradno poro- čilo.) V Haagu vlada še dalje negotovost. Vendar se zdi, da bodo uspeli poskusi, ki so se napravili, da se ugotovi angleškimi zahtevam glede pravične razdelitve reparacijskih anui- tet. Včeraj so imele delegacije več zasebnih konferenc in se zdi, da so bili na teh konfe- rencah formulirani novi predlogi z Anglijo. Vendar zaenkrat angleški delegaciji še ni bil stavljen noben predlog, tako da gre za enkrat samo za načrte. Po sinočnih dveh sestankih so delegati Francije, Belgije, Italije in Japone- ske imeli ponovne sestanke s predstavniki Nemčije. Poročila o teh konferencah sogla- šajo v tem, da bo vprašanje razdelitve repa- racijskih anuitet rešeno na ta način in da bi Anglija dobila 75% svojih prvotnih zahtev. Vendar so to samo še ugotovitve. Včeraj je bilo sklenjeno, naj se vse glavne sile sestanejo danes popoldne. Ta sestanek bo po vsej priliki odložen, da bi mogli referenti sestaviti svoja poročila za delegacije. Sinoči je angleška de- legacija najodločneje demantirala vesti, češ, da nasprotuje ustanovitvi velike reparacijske banke. Angleška delegacija ugotavlja, da je sprejela idejo ustanovitve tega zavoda z naj- večjimi simpatijami, ker bo v mnogočem po- spešil sodelovanje med narodi, tako glede kontrole kreditov, kakor glede zlatih rezerv.

Sporazum v pomorski razorožitvi

MacDonald odide v Ameriko sredi oktobra

Newyork, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Iz Bele hiše in angleškega poslanstva v Washing- tonu se objavlja istočasno, da bo angleški mi- nistrski predsednik MacDonald prišel v Ame- riko približno sredi oktobra, da konferira s predsednikom Hooverjem o razorožitvi na morju. Da da svojemu obisku neoficijelno obeležje, bo MacDonald vzel s seboj svojo hčerko, nastanil pa se bo v angleškem posla- ništvu. Listi sklepajo iz tega, da se je v vpra- šanju križark dosegel definitivni sporazum in da se bode meseca decembra razposlala vabila za konferenco treh držav v Londonu.

London, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Po baje

avtentičnih vesteh washingtonskih agentur se je dosegla rešitev razorožitve na morju na ta način, da dobita Anglija in Amerika pariteto glede 10 tonskih ladij, Anglija pa razen tega veliko število malih križark za straženje tr- govinskih potov. Te male križarke pa se ne bi računale kot vojne ladje. General Dawes je glasom vesti priznal Angliji potrebo večje kontrole vodnih zvez s kolonijami.

London, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Danes se je objavilo, da bo MacDonald v ponedeljek do- polodne zapustil svoje bivališče na Škotskem in se vrnil v London, da bo v boljši zvezi z raznimi mednarodnimi delegacijami.

„Zeppelin“ nad Velikim oceanom

„Zeppelin“ že nad širokim morjem — Prvi golob priletel s „Zeppelinom“ v uredništvo japonskega lista

Tokio, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Ob 7.12 srednjeevropskega časa je zrakoplov »Zepe- lin« krenil na pot v Los Angeles preko Tih- ga oceana. Velika množica mu je pri odhodu prirejala živahne ovacije.

Tokio, 23. avg. (Tel. »Slov.«) »Zeppelin« je ob 18 japonskega časa dosegel Tairo in je sedaj že na širokem morju. Taira leži na vzhodni obali v okraju Fukušima.

Newyork, 23. avg. (Tel. »Slov.«) V Toki- ju so prejeli direktno vest od zrakoplova, da se je nahajal ob 8 njujorškega časa na pozi- ciji 35.40 severne širine in 145.2 vzhodne dol- žine in da plove 300 milj vzhodno od Tokija nad Tihim oceanom s hitrostjo 60 milj na uro.

Newyork, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Reading Rail Road Company v Filadelfiji je že tri ure po startu iz Tokija dobila z zrakoplovom brezžično zvezo. Slišala je »Zeppelinovo« po- ročilo, ki je javljalo v Tokiju, da se nahaja na točki 38 stopinj severne širine in 145 stopinj vzhodne dolžine. Golobi, ki jih je vzel s se- boj na krov japonski časnikarski poročeval- ec, so se izkazali dobro. Prvi golob je prile- tel v uredništvo dotičnega lista s poročilom, da je zrakoplov pri pristanišču Oginohama zapustil japonsko obalo.

Newyork, 23. avg. (Tel. »Slov.«) V Toki- u so sprejeli ob 9 newyorkškega časa poro- čilo »Zeppelinova«, da se nahaja na točki 35 stopinj 40 minut severne širine in 147 stopinj 40 minut vzhodne dolžine. Torej približno 400

milj vzhodno od Tokia. Zrakoplov plove s hi- trostjo 100 km na uro.

Newyork, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Vremen- ska poročila javljajo, da bo imel zrakoplov »Zeppelin« na vsem potu preko Tihiga oce- ana neugodno vreme. Barometer je zapadno od 180. stopinje dolžine rapidno padel. Pri- čakovati je tudi hudih vremenskih sprememb v bližini Kurilov, Aleutov in Aljaske. V Los Angelesu se vršijo hitre priprave za sprejem.

Newyork, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Zrako- plov javlja, da je tri ure po startu začel v ve- lik vihar, katerega je srečno prestal. Potniki na krovu zrakoplova so ostali mirni. Zrako- plov je prosil vse ladje, posebno one, ki se nahajajo okoli 160. stopinje, da mu poročajo o vremenu. Nebo je oblačno.

Newyork, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Ob 17 srednjeevropskega časa je poročal »Zeppelin«, da se nahaja na točki 36 stopinj severne širine in 151 stopinj vzhodne dolžine. Zrakoplov plove bolj severno, da se izogne prijavljenim viharjem.

Zopet eksplozija v Romuniji

Bukarešta, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Včeraj je v delavnici vojaškega letališča v Piperi pri Bukarešti eksplodirala posoda s tekočim zrak- om. Eksplozija je raznesla delavnico. Ubit je bil en mehanik in en vojak, dočim je bil težko ranjen en vojak in družina mehanika, ki se je nahajala v sosednem stanovanju.

Pred novimi spopadi v Avstriji

Dunaj, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Bati se je, da bo prihodno nedeljo na Gornjem Stajer- skem zopet prišlo do spopadov, ker so so- cialni demokrati napovedali v Donawitzu pri Leobnu delavsko slavnost, katero hočejo Heimwehrovi razbiti. Voditelji socialnih de- mokratov so vladne kroge opozorili na to pretečo nevarnost.

Dunaj, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Kot prvi vladni ukrep, da se v bodoče preprečijo sli- ni dogodki, kot so bili v St. Lorenzen, je da- nes ministrski svet odredil, da se iz Grada- stalno prestavi in Bruck ob Muri kot središče gornjestajerske industrije bataljon 300 mož graškega gorskega polka. Finančni minister Schumi je začel razgovore z zastopniki Heim- wehra in Schutzbunda in pri tem izjavil, da vlada v bodoče ne bo več trpela možnosti spopadov med nasprotnimi skupinami. Čuje se, da so voditelji strank, ki so se sestali pri podkanclerju, v polnem obsegu priznali sta- lišče vlade pri ukrepih za notranjo pomiritev.

Dunaj, 23. avg. a. Sinoči je izvršila poli- cija hišno preiskavo v nekom socialističnem prostoru v Florisdorfu. Pri tej priliki je poli- cija našla veliko število revolverjev, pendre- kov in volovskih žil. Vse orožje je bilo za- plenjeno.

Dunaj, 23. avg. a. Vodstvo Heimwehra je izdalo proglas, v katerem poziva pristaše k miru, disciplini in previdnosti, ter odreja, naj pristaši ničesar ne pokrenejo na lastno pest in brez vodstva, ki bo že znalo voditi borbo proti krvoločnemu boljševizmu.

Sovjetski militarizem cvete

Pariz, 23. avg. a. Ruska agencija »Tas« poroča iz Moskve, da je zavladalo med ru- skim delavstvom zaradi neprestanih vpadov kitajskih čet ter zaradi preganjanja sovjetskih podanikov silovito ogroženje. Delavstvo zahteva, naj se podvzamejo koraki za prepreči- tev neprestanega izzivanja k vojni. Vse tvor- nice so v mobilnem stanju. Kmetje so skle- nili prodati svoje žito državi. Omladina stopa v velikanskem številu v sovjetsko vojsko. (Da je vse to navdušenje le narejeno in ukazano se razume samo po sebi. Op. ured.)

„Zmaga“ Kitajcev

London, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Po urad- nem komuniqueju mukdenskih oblasti so v ne- kem boju pri Kajlajnoru kitajske čete vjele 40 ruskih vojakov. Pri Mančuliju je koncentriranih 20.000 mož sovjetskih čet z 2 oklop- nima vlakoma, 6 tankov in 20 letal. Nadaljnih 20.000 mož in več oklopnih vlakov pa je zbra- nih pri Rusovrskem. Javlja se, da so zajeli več ruskih vohunov, ko so na vzhodnokitajski železnici polagali mine.

Nova rastlina

London, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Našla se je nova rastlina broteks, ki daje izvrstne si- rovine za tekstilno industrijo. Dokler se ne odobri prijavljeni patent, se podrobnosti no- čejo objaviti. Rastlina spada v razred malva- vej, raste dve leti, radi pridobivanja vlaken jo žanjejo prvo leto, v drugem letu pa daje manj vlaken, namesto tega pa izvrsten les za papirno industrijo.

Drobne vesti

Pariz, 23. avg. a. Iz Santiaga se poroča, da je čilska vlada podala ostavko.

London, 23. avg. a. Razsodišče, ki je bilo sestavljeno na podlagi sporazuma med delo- dajalci in delavstvom tekstilne industrije, je ugotovilo, da so bile delavske mezde upravi- čeno zmanjšane za 6.41%.

Kovno, 23. avg. a. Po vsej Litvi se vrše velike priprave za proslavo 500letnice smrti litovskega kneza Vitolda. Pri tej priliki bo odkrit v Kovnu spomenik kneza Vitolija.

Rim, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Danes je do- spel v Rim na kratko bivanje albanski zuna- nji minister. Sestal se bo z Mussolinijem, po- tem pa bo odpotoval dalje v Ženevo, kjer se bo kot šef albanske delegacije udeležil pri- hodnjega zasedanja Društva narodov.

Rim, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Prihodno ne- deljo bodo v Cardanu otvorili največje ev- ropsko električno centralo, ki bo preskrbo- vala z električno energijo vso Gornjo Italijo.

Milan, 23. avg. (Tel. »Slov.«) Pri mane- vrih v Piemontu je slučajno predčasno eksplodirala bomba, ki je težko ranila dva častnika in štiri vojake. Prepeljali so jih v vojaško bol- nico v Turinu.

Šahovski turnir

Praga, 23. avg. (Tel. »Slov.«) V Karlovih varih je končalo 19. kolo šahovskega turnirja tako-le: Canal je premagal Johnerja. Krasno zmago je dosegel Rubinstein nad Menšikovom. Treybal je premagal Maroczja v 26. potezi. Mattison pa Colleja v briljantni igri. Bogolju- bov je premagal Yatesa. Remis pa so bile partije: Capablanca-dr. Vidmar, Becker-Tho- mas, Euwe-Tartakower, Grünfeld-Gilg in Marshall-Sämisch. Partija Niemcovič-Spiel- mann je bila prekinjena v položaju, ki pomeni za Niemcoviča gladko zmago.

Stanje po 19. kolu: Capablanca, Niemco- vič 13½, Rubinstein 12½, Spielmann 12 (1), Vidmar 11, Becker, Euwe, Bogoljubov in Grün- feld 10½.

Kaj je novega

Koledar

Sobota, 24. avgusta: Jernej, apostol; Ptolemej, škof.

Epilog k proslavi desetletnice

M. Sobota, 22. avgusta.

Osemnajsti avgust se je za dolga, dolga leta vtisnil v spomin vsem, ki so bili priča dogodkom, kateri so se ta dan odigrali. Globoki so vtisi, ki jih je zapustil v nas ta veliki dan, zato naj bo dovoljeno, da izpogovorimo o njem še par besed. Kakor je vlada vsa leta od prevrata sem razcepjenost med nekaterimi na eni in med narodom na drugi strani, tako je bilo tudi ob priliki proslave. Ali je zakrivil razdor Peter ali Pavel, na tem mestu ne bomo izpraševali, ker bi bilo brez pomena. Ugotavljamo samo to, da je bilo v nekaterih premalo dobre volje, veliko pa je bilo užaljeno samoljublje, ki je narekovalo proslavi neprijazne spomence, razne izjave, zavijanja in očitke. Vočigled tega narodno tako velikega dne bi moralo vse to odpasti in če nekateri radi podrejene vloge res niso mogli sodelovati, bi se morali vsaj toliko premagovati, da ne bi delali ovir drugim, ki so se tedne in tedne trudili, da bi praznovali veliki dan svobode na najlepši način.

Proslava desetletnice je zaključila prvo dobo našega svobodnega življenja. Ob prestopu v drugo desetletje se budi v srcih vseh resničnih rodoljubov želja, da bi padle vse stene, ki so dosedaj ločile duhove. Predvsem je potrebno, da se konča nesoglasje, ki obstoji med vodilnimi krogi. Vsi smo poklicani, da pomagamo narodu. Če se vprašamo, ali mu je bilo pomagano z neprestanim prekanjem po časopisu, z natolcevanjem, napadanjem, si moramo odkrito odgovoriti, da ne. Pri tem je narod samo trpel in izgubljal ugled pred svetom. Kakor hitro bo prerekanja konec, se začne za Slovensko krajino nova doba. Nadajajo želimo vsi, da slovenska javnost prežene vse predsodke o nas. Res, tekmo desetih let se je govorilo in pisalo mnogo slabega o nas. Po teh vesteh so nas sodili in nas čisto tudi obsodili ob raznih prilikah. Branili smo se očitkov in dokazovali, da nismo taki, kakor nas nekateri slikajo. Dokazati navadno nismo mogli ničesar. Ob tej priliki se ponovno odražamo do slovenske javnosti in do vseh merodajnih krogov s prošnjo, da vedno ohranijo v spominu 18. avgust, ki je tako jasno pokazal, da smo zvesti sinovi svoje narodne domovine in so vsi očitki o madžaronstvu itd. neosnovani in jih je narekovalo sovražno razpoloženje nasproti nam ali pa nerazumevanje.

„Zeleni prazniki“ v Mariboru

Pred veliko vsedrjavno strelsko tekmo.

Velika vsedrjavna strelska tekma, ki se bo vršila od 6. do 13. septembra na vojaškem strelišču v Radvanju pri Mariboru, obeta že danes postati velik dogodek ne samo za mesto Maribor, temveč za vso državo. Veliki strelski dnevi pa bodo imeli tem večji pomen, ker bo istočasno v Mariboru tudi kongres vseh jugoslovanskih šumarjev, ki bo brez dvoma istakto privabil mnogo gostov v mariborsko oblast. Bodo to nekakšni zeleni dnevi, ki bodo dali mestu Mariboru več dni

„Orel Krakovo-Trnovo“ priredi 25. avg. ob 4 pop. na letnem telovadišču, Karunova ul. 14 javno telovadbo Sodeluje godba Dravske divizije

Likovič Joža:

Zelena jama

Onkraj glavnega kolodvora se razprostira delavsko predmestje, Zelena jama imenovano. Zelena kača ga veže z Ljubljano, dolgi vrtovi tovarniških dimnikov se stezajo nad zgnetimi strehami delavskih hišic. Ko smo stanovali pred desetimi leti tamkaj, ta del še ni bil docela pozidan. Gosta žita so še šumela tod; godrnjavi berači so prekladali prazne malhe pod temnimi kozolci ter se obupno ozirali proti mestu, ki se je skrivalo za železničnim nasipom. V jeseni so taborili cigani sredi pešene divjine, poleti se je spretelaval kos po jablanah ter v svetlih večerih milo žvižgal pod našimi okni... Za polji so ležali sanjavi savski holmi, nad njimi so se blestela bela ledja sneženih gor.

Stanovali smo v obcestni hišici, pred katero se je skrival skrbno obdelan vrt, poln negovanih rož, tajinstvene sence in nečesa vabljivega ter sladkega, kar nas je znova in znova navdajalo z nepotešenim koprnjenjem. Onostran vrta se je razprostirala divja gmajna, podobna raztegnjeni jami, polni osata, grenke trave, rjave železine in lešča. Po kotanjah so štrlele pekoče rese, bodeč osat in lišajasto grmičevje...

Moj oče je bil železničar. Vse naše življenje se je noč in dan vrtelo okoli osi železničnih voz, lokomotiv in težkih tovorov. Ves dan so visele pred okni črne srajce, zamazane od dima in maščobnih odbijačev, med katerimi se je moral kretati oče, kadar so premikali in sklapljali vlake. Zrak okoli hiše je bil poln saj in grenkobe; čež dan so štrlela nad Zeleno jamo razna progovna znamenja, zago-

posebno obeležje. Ker je prometno ministrstvo dovolilo posetnikom obeh prireditelj 75% popusta na železnica, je pričakovati velik naval občinstva iz vseh delov naše države. Velik obisk se pričakuje zlasti iz južnih krajev naše domovine.

Trenutno je Maribor v znamenju širokopoteznih priprav za to veliko prireditev. Strelišče v Radvanju je že skoraj popolnoma pripravljeno, kar je stalo mnogo truda in denarja. Vabila in sporedi so že razposiljeni. Sporedi, iz katerih so razvidna podrobnejša določila za udeležbo pri posameznih skupinah nagradnega streljanja, se dobe pri vseh lovskih in strelskih društvih. Vsak član kake v Udruženju lovskih društev v Belgradu včlanjene lovske organizacije ali strelskega društva se lahko udeleži tekmovanja. Kdor še ni član enega ali drugega društva, lahko na licu mesta položi prijavnino. Sicer pa bo na razpolago za streljanje tudi ena splošna tarča, na katero bodo lahko streljali vsi brez razlike.

Ker so stroški za prireditev ogromni in sredstva, ki so prirediteljem na razpolago zelo skromna, se javnost naproša, da jo čimbolj podpira bodisi z darili za nagrade bodisi z denarnimi prispevki. Ta redki in veliki dogodek zasluži vsekar vso pozornost javnosti, ki bo brez dvoma imela veliko neposredno ali posredno korist od te velike in edinstvene prireditve.

Zopet požar v kranjski okolici

Kranj, 23. avgusta.

Komaj se je prebivalstvo v kranjski okolici pomirilo od zadnjih požarnih katastrof, ki so skoro popolnoma uničile posestnika Eržena in Bajlija v Stražišču ter Cudermana v Predosljah, so že zopet plat zvana iz zvonikov in sirene kranjskih tovarnih oznanjale novo požarno katastrofo. Gorelo je v najbližji kranjski okolici — na Primskovem pri Antonu Krtu št. 6, vulgo Galetu. Požar je izbruhnil ob ¼ na 11 zvečer v Galetovem gospodarskem poslopu. Ker je bil poslopje leseno, s slamo krito in ker je bilo polno krme, je požar že ob 11 dosegel svoj vrhunec. Rešiti niso mogli nič, zgorela je poleg drugega tudi slamozna kmetijska lmlatnica. V neposredni bližini pogorelega gospodarskega poslopja se nahajata Govekarjev pod (last posestnika Janeza Novaka) in Pstotarjeva šupa (last posestnika Janeza Fendeta), katerih se je že prijemal plamen, vendar jih je domača požarna bramba z velikim trudom rešila. V sled požara je uničen tudi sadni vrt Janeza Fendeta. Ogenj je prvi zapazil sosed Pokorn Joža, ki je hitro sklical požarno brambo. Domači primskovski požarni brambi je sledila kranjska z motorno brizgalno, nato so dospela še šenčurska z ročno brizgalno; britofska, ki je črpala iz vodovoda; kokrška požarna bramba je prišla z malo motorno brizgalno, predaška pa z veliko motorno brizgalno. Delo vseh požarnih bram je obstajalo v glavnem v lokalizaciji požara, ker je obstajala nevarnost, da pogori del vasi, če bi se prijel plamen kakega blizu stoječega gospodarskega poslopja. Del domače požarne brambe je ostal na pogorišču do jutra.

Škodo cenijo nad 150.000 Din, vendar je lastnik krit z zavarovalnico.

Tudi v delavskem zavarovanju se kaznujejo zlorabe

Delavsko zavarovanje včasih zlorablja osebe, ki ne znajo ceniti pomena in važnosti zavarovalne institucije. Ker mora okrožni urad za zavarovanje delavcev pred takimi zlorabami brezpozorno zaščititi prave bolnike in prispevke delavcev ter njih delodajalce, se poslužuje redne sodne poti v vseh primerih kaznive zlorabe in ovadi dotičnika sodišču. Nedavno je bil član A. B. obsojen na mesec dni zapora, ker se je javil pri zdravniku bolan in za delo nesposoben. V resnici pa je še nadalje opravljal svojo službo. Radi tega je na neupravičen način prejel na hranarini 384 Din, v času, ko je prejel tudi svojo redno mezdo.

Radi goljufije je bil obsojen tudi K. E. v M., ki je prijavil svojega svaka kot službenca v zavarovanje, dasi službeno razmerje dejansko ni obstajalo. Na ta način je dobil njegov svak brezplačno zdraviljenje in denarne podpore od urada in ga tako oškodoval za 1873 Din. Sodišče je oba krivca obsodilo na povračilo nastale škode. Obenem je bil K. E., ki je izvršil neresnično prijavo, obsojen še na mesec dni zapora, njegov svak Z. J., ki se je dal zavarovati z namenom, da pride na ta način do dajatev iz zavarovanja, pa na 3 mesece zapora. Da se izognejo posamezniki občutnim kaznim, naj se točno ravna po predpisih zakona o zavarovanju delavcev, v dvomljivih slučajih pa naj pravočasno zaprosijo za potrebne informacije okrožni urad za zavarovanje delavcev.

Zalostna smrt v vaški mlaki

Kočevje, 22. avgusta.

Vas Stari log pri Kočevju je pod utisom nesrečne smrti devetnajstletnega Rudolfa Gričmana. Nesrečni fant se je kopal ponoči v mlaki, ki je oddaljena nekaj metrov od vasi. Stari log je že v Suhu krajini, kjer ni nikjer nobenega potoka, kaj šele reke, zato služi mladeži vsaka mlaka za kopaljšče.

Gričman se je kopal že precej časa, tako da so njegovi tovariši že odšli iz vode. Ker je bil fant varen vode in je mlako dobro poznal, se ni nihče več zmenil zanj. Takoj zjutraj so fanta pogrešali, ker ni prišel na delo. Zaslutili so nesrečo, zlasti še, ker je nekdo pravil, da je pozno zvečer slišal nekoga vzdihovati in tožiti, da mu je slabo. Dotični je šel proti glasu, ki pa je takoj na to utihnil. Ker je bila noč silno temna, se ni mogel obrniti nikamor. Vaščani so začeli iskati Gričmana po mlakuži. Dolgo so ga iskali zaman in že so mislili, da so se zmotili v domnevi, da je fant utonil. Eden izmed iskalcev pa je še nadalje iskal; šel je v trse in ga odprl s količkom. Hipoma se je zasvetil nasproti blede obraz utopljenca. Poklical je vaščane, ki so nato izvele truplo utopljenega Rudolfa Gričmana na suho. Gričman je bil strašno zabuhel v obraz in mrtev. Truplo so prenesli v mrtvašnico in ga naslednji dan pokopali. Rudolf Gričman je bil dober fant, lepega obnašanja in zato zelo priljubljen med starošolskimi vaščani. Ze nekaj let je služil v tej vasi, dasi je bil rodom Slovence. Njegov oče je oglar in ga je izguba sina zelo zadela.

Težka nesreča pri vožnji

Smartno pri Litiji, 22. avgusta.

Anton Poglajen iz Jablanskih Lazov je vozil iz kamnoloma v Gradiških Lazih gramoz. Ker je nakladanje precej visoko v hribu, je vožnja navzdol nevarna. Nešteto voz je že speljal, odtoč brez nesreče, v sredo pa je bil zanj dan težka nesreča. Ko je peljal z vozom, na prvih kolesih zavrtim, navzdol, je nameraval zavreti še zadaj. Ker je kolo pognalo in zadaj ni mogel zavreti, je skočil k prvim kolesom, da bi tam močnejše privil zavoro. Radi navpične stene ob potu se ni mogel nikamor umakniti, padel je na hrbet vzdolž kolesnic in kolo ga je pritisnilo ob steno. Strlo mu je deloma prsni koš, zlomilo rebra, ranilo celo pljuča. Bilo je več voznikov na mestu, toda ker se je zgodilo to v trenutku, ni mogel nesreče nihče preprečiti. Težko ranjenega so prenesli v bližnjo hišo, od koder so ga odpeljali v bolnišnico.

★ Pri boleznih na ledvicah, v mehurju in debelem črevesu polajšuje »Franz-Josef«-grenčica v najkrajšem času tudi večje težkoče pri odvajanju. Spričevala bolnišnice potrjujejo, da je »Franz-Josef«-voda radi svojega olajšujočega učinkovanja brez bolečin prav posebno primerna za neprestano porabo pri mladih in starih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

„SALONIT“
cementno azbestni škričlj
je najboljši material za pokrivanje zgradb

Odlikovanja povodom krsta kraljeviča Andreja

V mariborski oblasti so bili odlikovani z redom msv. Save V. razreda (nadaljevanje): Matija Kočar, posestnik in župan v Sakovcih, Franc Zivalec, posestnik in župan v Topolovcih, Franc Stoll, posestnik in župan v Domojnicah, Matija Rajsner, posestnik in župan v Motovilcih, Jurij Partl, župan in gostilničar v Pertočah, Ivan Mihačič, župan in posestnik v Krašcih, Ivan Kerec, župan in posestnik v Gerlinčih, Franc Kolmanek, župan in posestnik v Korovcih, Stefan Bačič, posestnik v Gorenji Lendavi, Stefan Kerec, posestnik in župan v Prosečki vasi, Jurij Kerec, posestnik v Otovcih, Jožef Kovač, posestnik in župan v Vičdoncih, Jožef Žekš, posestnik in župan v Kovarčevcih, Mihael Svetec, posestnik v Tvrđkovi, Stefan Belec, posestnik v Šulincih, Jožef Smodiš, posestnik v Gornjih Petrovcih, Franc Faflik, posestnik v Bakovcih, Stefan Bratkovič, posestnik v Bakovcih, Mihael Horvat, posestnik v Lukaževcih, Ivan Miholič, posestnik in župan v Noršincih, Ivan Kuhar, posestnik in gostilničar v Puconcih, Geza Vezir, posestnik v Martjancih, Mihael Biček, posestnik v Sribcah, Janez Fartek, posestnik in gostilničar v Kuzdobljanu, Janez Škodnik, posestnik in krojač v Gornjih Slavečih, Andrej Šalamon, posestnik in krojač v Sv. Jurju, Mihael Gedir, posestnik v Rogoševcih, Stefan Mekiš, posestnik in gostilničar v Nuskovem, Anton Marvinez, posestnik v Murskih Petrovcih, Jožef Domijan, posestnik v Sodiščinih, Janez Edžiol, posestnik in mizar v Goderovcih, Matija Poštarec, posestnik v Krajini, Franc Ružič, posestnik v Satahovcih, Jožef Kuhar, posestnik v Gradišču, Franc Gabor, posestnik v Tropovcih, Stefan Lukič, predsednik skupne obrtne zadruga v Murski Soboti, Franc Čeh, predsednik gremija trgovcev, podžupan in trgovec v Murski Soboti, Franc Kirbiš, posestnik in gostilničar v Murski Soboti, Bela Berger, posestnik in trgovec v Murski Soboti, Anton Ritlop, posestnik in župan v Dolgi vasi, Ivan Matjašec, posestnik in župan v Dolini, Matija Gregor, kolarski mojster in podžupan v Dokležovju, Jožef Škafar, podžupan in trgovec v Beltincih, Martin Peterka, posestnik in župan v Beltincih, Janoš Jakšič, posestnik v Gornji Bistrici, Stefan Krampač, posestnik in župan v Gornji Bistrici, Ivan Ozmeč, posestnik in župan v Melincih, Stefan Litrop, posestnik in župan v Turnišču, Stefan Horvat, posestnik in župan v Bogojini, Martin Varga, posestnik in župan v Strehovcih, Karl Vargazon, posestnik in občinski zastopnik v Čakovcu, Vladimir Majerščak, posestnik in veletrgovec v Čakovcu, Matija Macek, posestnik in občinski zastopnik v Čakovcu, Hinko Gramar, posestnik v Čakovcu, Stjepan Horvat, ključavničar in podžupan v Čakovcu, Dragotin Rotanič, upravitelj podružnice »Prve hrvatske štedionice« v Čakovcu, Ljudevit Fischer, veletrgovec v Čakovcu, Mijo Horvat, pekar v Čakovcu, Blaž Mesarič, poljedelec v Čakovcu, Valent Morandini, posestnik in arhitekt v Šenkovcu, Aleksa Rob, posestnik v Murskem Središču, Mirko Stubičar, posestnik in župan v Bukovcu, Jurij Kresinger, posestnik in župan v Nedeljšiču, Bolla Šobčan, poljedelec in župan v Sv. Martinu na Muri, Stefan Možar, župnik v Štrigovju, Pavle Kutnjak, kmet v Razkrižu, dr. Ivan Kečkeš, okrajni zdravnik v Prelogu, dr. Nikola Lalič, advokat v Prelogu, Ivan Komar, posestnik in gostilničar v Prelogu, Martin Čizmešija, kmet v Dolnji Dubravi, Martin Sabol, krojač v Sv. Jurju v Trnju, Josip Matjašec, trgovec v Kotorih, Peter Lichtenberger, župnik v Dekanovcu, Jakob Nemec, posestnik v Dragotinčih, Simon Belšak, kovaški mojster v Dornavi, Ludovik Mušek, šolski upravnik v Št. Vidu pri Ptujju, Jernej Vengušt, poštni kontrolor v Celju, Konrad Gologranc, stavbeni mojster v Gaberju, Jakob Gradišnik, ključar v Slovenski Bistrici, Ludovik Lorber, mizar v Slovenski Bistrici, Matija Pečaura, čevljar v Slovenski Bistrici, Franc Malgaj, posestnik in gostilničar v Gotovljah, Feliks Bršnjak, čevljar v Rečici ob Savinji, Bolfenk Filač, posestnik in strugar v Mozirju, Jurij Močilnik, krojač v Prevaljah, Josip Tratnik, čevljar v Zagradi, Franc Lahovnik, posestnik in industrijalec v Prevaljah, Ivan Šmaucer, mesar v Guštanju, Ivan Lesjak, mizar v Dravogradu, Ivan Smrečnik, trgovec z drvmi v Črni, Janez Ozimic, čevljar v Črni, Maks Punzengruber, trgovec v Črni, Jakob Prah, gostilničar v Črni, Ivan Pernat, trgovec v Črni, Martin Paser, čevljar v Konjicah, Janez Korenjak, kolarski mojster na Blatu, Josip Kump, dimnikar v Konjicah, Martin Kovač, posestnik in slikar v Konjicah, Anton Rosbacher, ključavničar v Konjicah, Henrik Valand, gostilničar v Ločah, Ivan Brezinešek, krojač v Ločah, Alojzij Vinder, posestnik v Ločah, Martin Smodiš, mizar v Velenju, Adolf Himlet, trgovec v Mariboru.

bila, vozovi so se pulili za njegove revne kosti. Tistikrat nisem čul lokomotiv, tudi zvonovi se niso oglasili. Zdelo se mi je, da so line prazne in temne. Vse je bilo mrtvo, nebo, planine in vrt, še Zelena jama, preje tako mikavna in polna zanimivosti, je bila zastrta s črnim dimom. Vse je bilo prazno, nihče se ni zavedel, kaj se je pravzaprav dogodilo. Strašna zapuščenost nas je obdala, očeta ni bilo več. Splazil sem se iz kuhinje ter zbežal za vrt, privrkat brez očeta, mlad in ubog, štiri leta star!

Po mnogih letih sem se zadnjič napotil v Zeleno jama. Komaj da sem našel pravo pot za kolodvorom, med ozidjem in zatohlimi barakami, ki jih zarašča grenko ščavje. Poletna noč se je zgrnila nad Ljubljano, bele zvezde so se gostile ob obronku Rožnika, Bellevue nad Šiško je žarel v razkošni razsvetljavi kakor bajni grad, kjer se odpirajo vrata le maloštevilnim izvoljenim... Kaj sem pravzaprav iskal tamkaj, ali večere, prebite v detinski sreči, ali pozabljeno gorje? Ali me je vabila nekdanja Zelena jama, ali me je klical pokojni oče? — Videl sem le tisto hišo, v kateri smo tedaj stanovali. Še je stala, pa ne več tako skromna in neznačajna. Električna je gorela v njej, črnolaso dekle je sponelo na vratih in šlo zvezde. Droben pesek je bil posut pred hišo, bradja se je košatila kraj nje. Vrt pa so razdrili in porabili za cesto. Samo zid nekdanjega Marijinega zamenja je še ostal, sedaj razpadajoča razvalina kraj ceste, brez luči in sklonjenega Marijinega obraza...

Kdo je oskrnil nedolžno znamenje, kdo je razdejnal našo srečo v Zeleni jami? Ah, povejte mi, da se zjokam...

Osebnosti

★ Za specializirano za otroške bolezni je imenovalo ministrstvo za nar. zdravje dr. Anjo Konvalinka, zdravniško zavoda za zdrav. zaščito dečice v Ljubljani.

Solske vesti

★ Na škofjski gimnaziji v zavodu sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano se bo vršilo vpisovanje novih učencev v ponedeljek 2. septembra, dosedanjih učencev pa v torek 3. septembra; obakrat od 8 do 12. Pri vpisu plača vsak učenec (razen običajne vpisnine 30 Din) še takso 20 Din za fond za zdravstveno zaščito mladine. Te takse se more oprostiti samo oni učenci, ki prinesejo na pristojnega župana potrdilo o siromaštvu po čl. 5, točka 6 taksnega zakona. Ostale podrobnosti bodo razvidne iz oglasov na razglasni deski.

★ Na III. državni realni gimnaziji v Ljubljani (Beethovnova ulica) bo vpisovanje v I. razred dne 2. septembra od 9—12, v ostale razrede isti dan od 10—12, vpisovanje učencev tujih zavodov pa dne 3. septembra od 9—10. Ponavljalni in privatni izpiti se prične 24. avgusta popoldne, višji tečajni izpiti pa 2. septembra ob 8. Natančnejša pojasnila so objavljena na deski v veži šolskega poslopija.

★ Državna gimnazija v Mariboru. Razredni (ponavljalni) izpiti iz matematike 27. avgusta, iz latinščine in grščine 28. avgusta, iz ostalih predmetov 29. avgusta; vsi upravičeni in prijavljeni izpizniki morajo biti ob napovedanih dneh ob 8 na mestu. — Vpisovanje novih prvoločev se konča 3. septembra; dotlej naj se izročijo ali pošljejo krstni list in šolsko izpovednico. — Vpisovanje lanskih gimnazijcev, to je repetentov I. razreda in vseh dijakov nadaljnjih razredov do 4. septembra; tega dne naj se tudi oglašijo dijaki, ki prestopajo iz drugih gimnazij. S tem dnem je redno vpisovanje zaključeno. Prihodnji dan je šolski dan. Podrobnosti so in bodo razvidne iz oglasov v gimnaziji.

★ Državna realna gimnazija v Celju razglasa, da se začne razredni izpiti 26. avgusta ob 8; takrat se morajo javiti vsi prizadeti učenci. Dopolnilni izpiti za prestop iz meščanske šole bodo 28. avgusta. Vpisovanje v prvi razred bo 2. septembra od 8 do 12. Učenci(ke) naj pridejo v spremstvu staršev ali njih namestnikov in prinese s seboj šolsko naznailo in krstni list. Vpis je dovoljen le tistim učencem, ki v tekočem letu dovrše 10 do 13 let (torej letnikom 1916—1919). Vpisovanje v 2. do 8. razred bo dne 3. septembra od 8 do 9 v posameznih razredih. Učenci morajo priti osebno in prinesiti zadnje spričevalo. Oni učenci, ki ne predložijo od davčne uprave izdanega potrdila o siromaštvu, plačajo 20 Din v fond za zdravstveno zaščito učencev. Podrobnosti pojasnila so na šolski razglasni deski.

★ Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani in z njo združeni oddelki. Vpisovanje za gojenke, ki žele vstopiti v I. razred, se vrši v ponedeljek dne 2. septembra od 9 do 11. S seboj je prinesiti zadnje spričevalo in krstni list. Iz krstnega lista mora biti razvidno, da dovrši gojenka v tekočem letu 10 do 13 let. Gojenke iz drugih zavodov in one, ki prestopijo iz meščanske šole po dopolnilnem izpitu, se bodo vpisovale v torek dne 3. septembra od 10 do 11. Gojenke, ki so bile že na zavodu, se javijo v sredo dne 4. septembra od 9 do 11. Otvoritvena služba boža se vrši v petek dne 6. septembra t. l. ob 9 v nunske cerkvi obenem z proslavo prestolonaslednikovega rojstnega dne. Začetek pouka v soboto dne 7. septembra ob 8. Razredni izpiti se vrše od 26. do 28. avgusta vsakokrat ob 8 in po razporedu, ki je javljen na deski v veži. Dopolnilni izpiti za gojenke meščanskih in drugih šol se vrše v četrtek dne 29. avgusta ob 8. — Enoletni trgovski tečaj. Vpisovanje je določeno na petek dne 13. septembra od 9 do 11. Sprejemni izpit je v soboto dne 14. septembra ob 8. Pouk se prične v ponedeljek dne 16. septembra ob 8. — Enoletna gospodinjstva šola »Mladica«. Vpisovanje se vrši 29. in 30. septembra ob 9 popoldne v poslopiju Mladice. Pouk se prične 1. oktobra ob 8.

★ Pričetek šolskega leta na vseh ljubljanskih osnovnih šolah bo 1. septembra. Vpisovanje od 2. do 4. sept. popoldne od 8 do 12. Otvoritvena služba boža na rojstni dan Nj. Vel. prestolonaslednika Petra dne 6. in reden pouk prične dne 7. septembra zjutraj.

★ Na I. drž. dekliški meščanski šoli v Ljubljani so ponavljalni izpiti dne 26. in 27. avgusta od 8 do 12.

★ Na 2. dekliški meščanski šoli v Mariboru se bodo vršili ponavljalni izpiti 30. in 31. avgusta; vpisovanje v vse razrede bo 31. avgusta in 1. septembra od 8 do 12. Pri vpisu plača vsaka učenka 20 Din za zdravstveni fond. Oproščene so le tiste učenke, ki se izkažejo z ubožnim spričevalom pristojne občine, potrjenim od davčnega urada. Izvenmariborske učenke, ki so že poselele zavod, se smejo sprejeti, a se morajo izkazati pri vpisu, da so vplačale pri mestni blagajni šolnine 400 Din. Novinke naj prinese s seboj krstni list, zadnji šolski izkaz in potrdilo o cepljenih kozah. Dne 2. septembra bo začetna sv. maša. Za uboge učenke in učenke, ki imajo popoldanski pouk, je na zavodu šolska kuhinja PRK.

★ Dekliška osnovna šola pri šolskih sestrah v Celju ima vpisovanje novink v soboto 31. avgusta in v nedeljo 1. septembra, vsakokrat od 8 do 12. Če je bil otrok rojen izven celjske županije, prinese s seboj izpis iz rojstne knjige domačega župnega urada. Za vse novovpisane deklice je v zmislu odloka velikega župana mariborske oblasti predložiti domovnico. Domovnice za matične liste izdajajo pristojne občine brezplačno in koleka prosto. V petek, dne 6. septembra je služba boža in naslednji dan se prične redni pouk.

★ Deška in dekliška meščanska šola na Jesenih. Razredni (ponavljalni) in završni izpiti se prične 27., privatni izpiti pa 29. t. m. ob 8. Vpisovanje bo 1. septembra od 8 do 12. Pri vpisu mora vsak učenec(ka) plačati po 20 Din za zdravstveni fond.

★ Na meščanski šoli v Ribnici pričnejo ponavljalni (razredni) in privatni izpiti v četrtek 29. t. m. ob 8 zjutraj. Vpisovanje je v nedeljo 1. septembra od 9—12 popoldne. K vpisu morajo priti tudi vsi dosedanjí učenci in učenke, ki se niso še vpisali koncem junija. Novinke(ke) se morajo izkazati z izpovednico vsaj povoljno dovršenega četrtega razreda osnovne šole. Vsak učenec(ka) vplača od tej priliki 20 Din za zdravstveni fond, ako se ne izkaže s potrdilom ubožnosti pristojnega župana po čl. 5, točki 6, taksnega zakona. Začetna služba boža je v petek dne 6. septembra, redni pouk se prične v soboto dne 7. septembra.

★ V plečarsko šolo v Ptuj se sprejemajo za šolsko leto 1929/30 v I. letnik redni učenci in učenke, ki so z dobrim uspehom dovršili osnovno šolo. Redni učenci in učenke bodo morali redno obiskovati pouk. Isti je praktičen in teoretičen, ter traja dve leti. Šolske potrebe bodo dobivali učenci in učenke brezplačno na zavodu. Po uspešno dovr-

šeni učni dobi sprejemno odpustnico, ki velja v smislu zakonitih določb, kot pomočniško izpovednico. Vpisovanje se vrši do vključno 30. avgusta 1929. Vpis se lahko izvrši tudi pisмено, vendar je v tem slučaju potrebno pri mladoletnih dovoljenje staršev. Redni in izredni učenci se bodo morali sami vzdrževati. Pouk prične 2. septembra ob osmi uri zjutraj. Učenci in učenke, ki bodo sprejeti, sprejmejo o sprejemu pisмено obvestilo.

★ Državna meščanska šola v Vojniku. Vpisovanje učencev v vse štiri razrede bo v nedeljo dne 1. septembra od 8 do 12 v ravnateljevi pisarni. V I. razred se vpisujejo učenci, ki so uspešno dovršili 4. šolsko leto. Pri vpisu mora plačati vsak učenec 20 Din za zdravstveni fond; tega prispevka so oproščeni le tisti, ki prinesejo potrdilo od župana, da so ubožni. Ponavljalni izpiti se začne 31. t. m. od 8 do 12. Šolska maša je 2. septembra ob 8. — Učenci se zberejo na šolskem dvorišču. V torek 3. septembra ob 8 je pričetek rednega pouka. Z novim šolskim letom dobijo vsi potrebni učenci vse učne knjige brezplačno v šoli. Kakor preteklo šolsko leto, bo tudi še nadalje delovala šolska kuhinja, ki bo dajala učencem, kadar ostajajo čez poldan v šoli, toplo kosilo v zimskih mesecih.

Druge vesti

★ Limbarska gora. V soboto in nedeljo, to je 31. avgusta in 1. septembra, se bo vršil zadnji romarski shod v letošnjem letu. V soboto zvečer ob 7 bodo litanije in v nedeljo zjutraj je prva sv. maša ob 5, druga ob 6, zadnja ob 10. Avto vozi iz Ljubljane do Krašnje in Moravč.

★ V Kamniški Bistrici bo v nedeljo 25. avgusta v slučaju lepega vremena sv. maša ob 10 popoldne.

★ Vsem rezervnim častnikom! Vsa ministrstva so izdala na svoja podrejena oblastva odloke, da je odobren vsakemu rezervnemu častniku tridenen dopust brez potovanja (za katero mu mora oblast dovoliti še toliko časa, da lahko pride iz kraja namestitve v pravem času z brzovlakom v Belgrad in za nazaj), da se more udeležiti splošnega velikega kongresa Udruga rezervnih oficirjev in bojnikov v Belgradu, ki bo v dnevi 30.—31. avgusta in 1. septembra t. l. in sicer v čast prihoda 400 bojnikov naših zveznih prijateljskih držav iz svetovne vojne in pa v proslavo posvetitve temeljnega kamna »Ratniškega doma« kralja Aleksandra I. v Belgradu. Vsak rezervni častnik mora po povratku dokazati svoji nadrejeni oblasti, da je bil res na kongresu. Tako rešenje je izdal tudi minister za gradbo pod min. št. 55.262 od 14. 8. 1929. Za ostale resore še nismo dobili podatkov. Vsak rezervni častnik — državni uradnik — naj zato nemudoma prosi sam pri svoji nadrejeni oblasti, ako gre na častniški kongres v Belgrad, da mu dovoli za gori omenjene dni izreden dopust. Ako bi ga kdo ne dobil, naj nam to takoj sporoči, da moremo pri resornem ministru takoj zanj intervenirati. Železniške objave, t. j. proste vozovnice, bodo veljale od 27. avgusta po polnoči pa do 5. septembra do 8 zjutraj in sicer za posebne vlake in za vse običajne vlake razven Orient-Expressa. Vse člane, ki se bodo udeležili našega kongresa, naprošamo, da se naj v Belgradu točno udeležijo sprevoda v nedeljo dne 1. septembra t. l. Vsa revija in sprevod ne bo trajal preko ene ure. Položnice za članarino smo razposlali dosedaj 253 članom, katere prosimo, da naj članarino za leto 1929 kmalu poravnajo, da nam tako olajšajo zamudno in težavno evidenčno delo. Vsem onim članom, ki so prijavljeno že plačali, bomo dostavili proste žel. vozovnice najkasneje do 27. t. m. — Odbor.

★ Leseni most čez Krko na oblastni cesti Draga (občina Bela cerkev, okraj Novo mesto) — St. Jernej (okraj Krško) bo radi popravila od 26. avg. do 6. sept. t. l. za vozni promet zaprt. Prehod za pešce ostane odprt.

★ Železniška nesreča na sušski postaji. V četrtek popoldne se je pripetila na postaji na Suški večja železniška nesreča. Brzovlak iz Zagreba, ki je privozil na postajo s hitrostjo 15 km, je trčil v brzovlak, pripravljen za odhod proti Zagrebu. Poškodovani sta bili obe lokomotive ter službena vagona obeh vlakov. Ranjen je bil samo en kurjač, od potnikov pa nihče. Nesreča je napravila veliko paniko med potniki, ki so poskakali z obeh vlakov. Nesrečo je zakrivil najbrž kretnik, ki je postavil napako kretnico. Kretnik sam pa odločno odklanja krivdo in pravi, da je dajal brzovlaku signale, naj se ustavi.

★ Dobra letina v Dalmaciji. Po poročilih iz Dalmacije se obeta tam prav dobra trgatve, čeprav je ponekod v vinogradih napravila trtna uš precej škodo, peronospora pa se je pojavila le v redkih krajih. Zadnji dež je povoljno učinkoval na vinograde v kamenitih krajih. Enako dobro obeta tudi letina olja, zakaj oljina uš se je pojavila le v poredkosti. Letošnja letina bo najbrž enaka lanski, ki je bila izvrstna. Boljša kot lanska, bo letos letina smokve, tako po kvaliteti, kakor tudi po kvantiteti, razen tam, kjer je zimski mraz uničil debla. Dobra bo tudi letina koruze, paradiznikov in zelja, dočim bo pridelek krompirja neznan.

★ Šibeniška luka napreduje. V prvi polovici meseca avgusta je bilo izvoženo iz šibeniške luke v inozemstvo 7700 ton boksita, 40.000 ton karbida, 152.000 ton cianamida, 5892 ton oglja in 5550 kub. metrov lesa. To blago je odpeljalo devet parnikov, 12 motornih ladij in pet jadrnic.

★ Vpričo tovarišev utonil. V Starem Bečeju se je pripetila te dni na Tisi nenavadna smrtna nesreča. Z motorno ladjo »Minerva« se je vozilo v Stari Bečej po Tisi 14 obalskih delavcev. Pri Novem Bečeju je sedem delavcev zahtevalo od kapetana, da jih izkree, ker so želeli oditi v mesto. Ker jim kapetan ni hotel ugoditi, so štirje delavci skočili v čoln, toda ta čoln se je prevrnil. Delavci, ki so ostali na motorni ladji, so mislili, da se ti delavci kopljejo ter jim zato niso prihiteli na pomoč in je eden od prvih štirih delavcev, neki Stefan Kazak, utonil vpričo svojih tovarišev. Kazak je bil oče štirih otrok.

★ Grozen zločin na belgrajskih ulicah. Včeraj smo na kratko poročali o zločinu, ki je bil izvršen na eni belgrajskih ulic. V četrtek, približno ob poldnev, je na Obiličevem vencu, pred bivšim poslopijem notranjega ministrstva in sedaj belgrajske mestne uprave, ubil učitelj Titomir Branković svojo prijateljico, uradnico Dragico Petković. Oba sta prišla iz Kosmajске ulice po stopnicah, ki vodijo na Obiličev vенец. Nekaj časa sta se prepirala, nato pa se pomirila in se prišla za roke. Ko sta prišla na Obiličev vенец, se je Branković nenkrat odtrgal od Dragice, izvelkel nož in ji ga potisnil v prsa. Za obema je šel in opazoval ves prizor nek trgovski pomočnik, ki je priskočil napadeni ženski na pomoč. »Takoj izginj proč!« je zakričal Branković nauden. Ranjena ženska je poskušala nato pobegniti, posrečilo pa se ji je napraviti le nekaj korakov, nato pa se je zgrudila na tla. Ko je Branković videl, da se mu dekle umika, je stekel za njo in jo še enkrat globoko zabodel v prsa. Dekle je vzklik-

nilo na pomoč in omedlelo. Medtem je že prišel omenjeni trgovski pomočnik in še nekaj v bližini nahajajočih se oseb. Morilec je nekaj časa s topim pogledom opazoval svojo žrtev, ki je komaj še kazala znake življenja. Nato se je obrnil in prišel bežati. Toda zasledovalci so ga dohiteli tik pred vhom v mestno upravo. Morilec se je nenkrat ustavil in vzkliknil: »Pustite me. Nočem bežati! Pustite, da se zabodem z nožem! Ali noža ni imel pri roki, ker ga je nekje spotoma izgubil. Zasledovalci so ga zgrabili za roke in ga izročili policiji, ki je med tem že prihitela. Branković je bil aretiran in je na policiji izjavil, da je imel s Petkovičovo že dalj časa znanje. Ljubil jo je zelo, toda ona ga je varala in mu delala sramoto. Dalje ni mogel prenašati tega življenja, zato je kupil nož v namenu, da ubije njo in sebe. Da bi ubil sebe, mu pa ni uspelo, ker so mu ljudje, kot pravi sam, iztrgali nož. Branković je moral v zapor, nesrečno žrtev pa so odpeljali v bolnišnico, kjer je umrla v rokah zdravnikov.

★ Dva zagrebska vlomilca prijeta v Bosanskem Brodu. Policija v Bosanskem Novem je aretirala dva sumljiva človeka, ki sta tam prodajala veliko količino manufakturnega blaga. Aretirana sta povedala, da jima je ime Milan Čurčić in Radislav Milčić, o blagu, najdenem pri njima, pa sta dejala, da sta ga kupila na neki javni dražbi v Ljubljani. Policija v Novem jima tega ni verjela, pač pa je bila mnenja, da sta ga kje v Sloveniji ali na Hrvatskem ukradla. Zato se je obrnila na razna policijska ravnanstva tako v Ljubljano in v Zagreb za informacije. Zagrebska policija je ugotovila na podlagi prvih odtisov in fotografij, da sta to dva nevarna zagrebska vlomilca, identična z Antonom Jakubovičem in z Milanom Grnovičem. Oba sta izvršila v Zagrebu ter raznih manjših hrvatskih mestih nešteto vlomov in pokradla velike množine blaga. Jakuboviča in Grnoviča so iz Bosanskega Novga prepeljali v Zagreb in ju tam izročili sodišču.

★ Sadno vino ali sadjevec. Spisal Martin Humek, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani; cena izdoda 10 Din. — Knjiga je prirejena po najnovejših virih in lastnih izkušnjah. Nudi bogata navodila, kako sadjevec izdelujemo, kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno, zdravo in stanovitno pijačo. Knjiga se peča tudi z izdelavo kisa in uporabo sadnih tropin, da ne pridejo v nič. Opremljena je z 42 podobami. Vsem sadjarjem to izvrstno brošuro najtopleje priporočamo.

★ Nova šolska knjiga. V zalozi Oblastne založbe knjig in učil v Ljubljani je pravkar izšla knjiga: Dr. Janko Bezjak: Deutsches Übungsbuch — Nemška vadnica za slovenske meščanske in srednje šole. III. del. (Tretja stopnja.) 256 strani. Ljubljana, 1929. Cena vezani knjigi Din 44. I. del: Gramatik, II. del: Leseštücke.

★ Dentist P. Vrankar. Gledališka ulica 7, Ljubljana, zopet redno ordinira.

★ Parna in vročezračna kopel Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani bo od 26. avgusta do nadaljnjega radi popravil zaprta.

★ Rogaška Slatina, najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim žolodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter. Najuspešnejše in ceno zdravljenje v maju, juniju in septembru. Zahtevajte prospekte!

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Nočno službo imata dr. Sušnik, Marijin trg 5 in Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

★ Za cerkev v Hrastniku je daroval po gosp. pom. škofu dr. Rožmanu Ignatius 800 Din. Iskrena hvala, prosimo še druge za darove.

★ Za ponedeljek ob 4 popoldne je sklicana seja mestnega stanovanjskega odseka s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsedstva, 2. Predlogi za oddajo sedmih izpraznjenih stanovanj in 3. Slučajnosti.

★ 70 letnici svojega rojstva obhaja danes g. Jernej Jeras, upokojenec državne železnice. Rodil se je 24. avgusta 1859 v Mavčah na Gorenjskem, pri železnici pa je zvesto služil 35 let. Bog mu naj še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

★ Razstava Pistorjevih del v Jakopičevem paviljonu. Naši starejši generaciji ime slikarja Oskarja de Pistorja gotovo ni neznan. Slikar Oskar de Pistor je bil rojen leta 1865 na Dunaju, študiral je na Dunaju od 1880 do 1890, v Monakovem je bil od 1891 do 1896 učenec slovitega prof. Defreggerja na monakovski akademiji. Od 1897 dalje je živel ves čas v Vuzenici ob Dravi, kjer je 10. maja 1928 tudi umrl. Njegovi prijatelji in sorodniki prirejajo sedaj zapuščinsko razstavo v Jakopičevem paviljonu. Razstava bo otvorjena jutri, 25. avgusta, ob 11 popoldne in bo trajala do 6. septembra. Razstavljanih bo nad 200 slik, tako pokrajinskih, portretov, aktov, študij itd. Na to razstavo opozarjamo občinstvo.

★ Poldnevni izlet k Sv. Jakobu ob Savi priredi jutri v nedeljo popoldne Križanska moška Marijina družba. Odhod iz Ljubljane s kamniškim vlakom ob 1.7 ali pa z avto izpred frančišk. cerkve ob pol 1. uri. Pobožnost pri Sv. Jakobu ob 3 popoldne. Prijatelji družbe dobro došli!

★ Prvo delavsko konsumno društvo priredi vsako leto izlet za svoje člane in uslužbence, običajno na Rožnik. Letos bo pa izjemoma priredilo ta izlet k Sv. Križu pri Moravčah ter obenem obiskalo tamšnjega g. župnika Antona Komljanca, ki je bil več let član načelstva zadruge. Člani, ki se žele pridružiti, naj vstopijo v prvi jutranji vlak in kupijo vozni listek do nove postaje Jevnica pri Kresnicah. Cerkveno opravilo se bo vršilo po dohodu izletnikov. Popoldne bo skupni obed pri g. Komljanecu.

★ Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani ima svoj ustanovni občni zbor 1. septembra ob 10 popoldne v prostorih hotela Union v Ljubljani. Vsi ljubitelji živali se tem potem vladno vabijo, da se tega zborovanja udeležijo in s svojim sodelovanjem pripomorejo, da bo mogoče snujeti se prepotrebno društvo uspešno razviti svoje plemenito delovanje.

★ Stanovanjski odsek ljubljanskega veselesoma bo tudi ob priliki letošnje jezenske razstave potreboval mnogo prenočišč za nastanitev tujcev. Ker je pričakovati, da bo posetilo razstavo mnogo tujcev, se naprošajo vsi, ki morejo oddati sobe proti plačilu, da prijavijo iste do dne 30. avgusta 1929 mestnemu ekspeditu. Mestni trg 27/III. Od 30. avgusta popoldne dalje uraduje stanovanjski odsek na glavnem kolodvoru v baraki poleg restavracijskega vrta. Številka telefona 2720.

★ Raspis na prevažanje pošte v Ljubljani. Dne 2. septembra t. l. se vrši pri mestnem magistratu v Ljubljani tretje pogaanje za oddajo v zakup vožen za izpraznjevanje pisemskih nabiralnikov v Ljubljani. Izključna cena 80.000 Din.

★ Prste mu je odrezale. V ljubljansko bolnišnico so včeraj zjutraj prepeljali 21 letnega mizarkega pomočnika Josipa Hrovatina, uslužbenega pri tvrdki Erman & Arhar v St. Vidu. Stroj mu je pri delu odrezal štiri prste na levi roki. Hrovatinu so roko desinficirali, jo obvezali in ga kmalu odpustili iz bolnišnice.

★ Otrok se oparil. Sedemletna Nada Januš, hčerka Jožefa Valentič v Svabičevi ulici št. 15 je včeraj dopoldne brkljala z zajemalko po loncih na domačem štedilniku. Otrok je bil neoprezen in je prevrnil lonec z vrelim krompom nase. Na obupne krike otroka je prihitela njegova mati in mu dala prve obkladke na stražne opeklino, ki jih je otrok dobil po vsej levi strani telesa. Otroka je nato prepeljal rešilni voz v bolnišnico.

★ Iz policijske torbe. Aretiran je bil nek mlad možiki radi perversnih zločinov, dalje sta bila aretirana dva pijanca in dva pretepača. — Antonu Kaluži, skladiščniku, je bilo ukradeno na Sv. Petra cesti kolo znamke »Waffenrade«. — Novomeščanka Terezija M. se ni prav znašla v hrupnem ljubljanskem prometu. Hotela je prekorčiti Šelenburgovo ulico, pri tem pa jo je podrl neznan kolesar. Novomeščanka je dobila občutne poškodbe. Prijavljeni so dalje: 1. godba in ples brez dovoljenja, 1. prekoračenje obrtnega reda, 1. prepovedana hoja po železnici in 5 prestopkov zoper cestno-policijski red.

★ Vlom. Posestnik in gostilničar Franc Šušteršič v Zupah (pri »Slepem Janezu«) je prijavil, da so neznaní vlomilci v noči na četrtek vdrl v njegovo kuhinjo in jo temeljito izropali raznih živil in drugega dobrega, kar je bilo v kuhinji. Za vlomilce, ki se sedaj kje na skrivnem maste z ukradenimi dobrotami, ni sledu.

Maribor

★ Višji poštni komisar dr. Fr. Janžekovič je te dni preiskoval na licu mesta v Studencih, ali so dani zakoniti pogoji za zopetno upostavitve erarične pošte v Studencih. Kakor znano, prihajajo velike pritožbe, ker sedanja pogodbená pošta v Studencih pač nikakor ne ustreza razmeram. Studenci so prav za prav del mesta Maribor. Tu je veliko industrijsko središče, velika delavnica drž. železnice veže mesto s Studenci, a poštne razmere so naravnost žalostne. Dostavljanje pošte je tako, da o tej stvari raje ne govorimo. Radovedni smo, ali bo zadeva sedaj ugodno rešena. Skrbni studenski župan g. Alojzij Kaloh je storil vse, da bi Studenci dobili zopet erarično pošto.

★ Velika invalidska tombola. Uduženje vojnih invalidov v Mariboru priredi v nedeljo, dne 8. septembra 1929 ob pol 3 popoldne na Trgu Svobode veliko javno tombolo v korist in podporo najrevnejšim vojnim žrtvam. Cenjeni javnosti že danes sporočamo, da bo ta prireditel zopet ena najlepših in bogatih dobikov, med temi je eden glavnih. Prva tombola je: kompletno opremljena spalnica. Druga: šivalni stroj. Tretja: Mosko ali žensko kolo. Četrta: kuhinjska oprema. Peta: radio aparat. Šesta: voz premoaga. Sedma: ena kladra drv. Osmá: vreča fine moke. Razen tega pa še več 500 manjših krasnih in vrednih dobikov. Z ozirom nato, ker je prireditel socialnega in dobrodelnega namena, se naproša čela javnost, da to akcijo po svoji moči podpre in pomaga za čim večji uspeh, zlasti prosimo cenj. podjetnike, trgovce in obrtnike, da nam pomagajo s prostovoljnimi prispevki ali dobiki in da grede našim pooblaščenim naoblašcem na roko.

★ Mariborčani, pojdite gostom in tujcem na roko! O priliki velike državne strelske tekme, ki se vrši v Mariboru od 6. do 10. septembra t. l. je pričakovati veliko tujih gostov, za katere bo treba zagotoviti primerna stanovanja. Naslove in cene stanovanj naj blagovolijo stranke sporočiti najkasneje do 24. t. m. upravi »Slovenca«, Koroška cesta 1, »Mariborer Zeitung«, Jurčičeva ulica 4 ali »Večernika«, Aleksandrova cesta 13.

★ Pri Sv. Lenartu, podružnici nadžupnije Hoče pri Mariboru, bodo v nedeljo 25. avgusta slovesno blagoslovili dva nova zvonova, ki ju je vili mariborska tvrda »Zvonoglas«. V soboto okoli 5 popoldne bodo zvonove pripeljali v Hoče, a drugo jutro odpeljali na Pohorje k Sv. Lenartu.

★ Dober lov mariborske policije. Mariborska policija je aretirala nevarnega tatu in vlomilca Franca Krambergerja od Sv. Urbana pri Ptuj, starega 24 let. Ugotovilo se je, da je Kramberger izvršil večje tatvine v Račah, kjer je ukradel dragoceno konjsko vprego. V Šmilavžu pri Hočah je vlomil v gostilno Wrus in odnesel tudi večjo vsoto denarja. V Ptuj je ukradel dvokolo. Pri njem so tudi našli veliko zlato uro z verzičco, usnjato denarnico. Imel je Puch-kolo s pihalom ter 15 kolekov po 10 Din, dva žepna noža, fini etui. Ura z verzičco ter noži so bili ukradeni pred 14 dnevi gostilničarju Jožetu Partliču pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Tat je tam pri belem dnevu ukradel obkolo in še 4000 Din denarja. Aretirali so ga dne 16. avgusta v Mariboru na ulici, ko se je preerno vozil s kolesom.

★ Novo mizarško delavnico s stanovanjsko hišo je pričel graditi mizarški mojster Rudolf Novak v Gregorčičevi ulici na vrtu, ki ga je kupil od trgovca Lotza.

★ Karambol na Glavnem trgu. Včeraj, 23. avgusta okoli 8 zjutraj se je pripeljal na dvokolesu na ovinku Glavnega trga proti mostu prodajalec kruha pekarije Hartinger. Imel je na hrbtu velik koš, poln peciva. Ker je vozil dečko izredno naglo, se na ovinku ni mogel izogniti fantu, ki mu je prišel nasproti. Zakrčal je še »hop, hop« in že se je zleknil s kosoaro vred po mali stojnici, kjer je imela branjevka napredaj jajca in zelenjavo. Ležala sta na tleh pek in fant, v katerega je zavozil, dočim je branjevka srečno odskočila. Polagoma se je pek skobacal pokonci in je bil mahoma zopet na kolesu, tako da ga branjevka še ujeti ni mogla.

★ Gamzi na Pohorju. Na teritoriju ruško-falskega Pohorja so lastniki lovišč vzgojili zadnja leta toliko gamzov, da je istih sedaj tu okoli 200 glav. Največ jih je na ogromnem lovišču grofa Zaboe iz Fale.

★ Nova trgovina na Glavnem trgu. G. Franjo Klanjšek, bivši družabnik trgovine Klanjšek in Penič v Vetrinjski ulici, otvori prihodnje dni v svoji novi hiši na Glavnem trgu novo trgovino s špecerijo in mešanim blagom. Trgovina bo na voglu Glavnega trga in Zidovske ulice.

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

Celje

✓ Zaključek gledališkega tečaja. Drevi se s predavanji gg. F. Gradišnika in M. Marolta ter resumejem g. l. Persuha zaključili vseskozi uspešni tritedenski gledališki tečaj. K zaključnim predavanjem se vabijo tudi oni, ki se morda iz kakršnegakoli razloga niso mogli udeleževati tečaja, pa se zanimajo za gledališče. Posebno zanimivo bo predavanje o slovenski narodni noši, za katero se je vodstvu tečaja posrečilo pridobiti izvrstne ilustrativne material, vsebuje slovenske narodne noše raznih časov in krajev.

✓ V celjski bolnici so umrli: 21. avgusta: 23 letni Franc Kovač, mlinar iz Liboj pri Petrovčah; 22. avgusta: 59 letni Jernej Salej, delavec iz Drešnjevasi pri Petrovčah; 23. avgusta: 57 letna Matilda Gorišek, žena malega posestnika iz Bukovja v občini Marija Gradec. N. v m. p.

✓ Ali zoper to ni leka? Zoper izrabljanje stanovanjske bede namreč, kakor jo izrabljajo nekateri hišni posestniki — in še bolj hišne posestnice — ki v absolutnem pomanjkanju vsakega socialnega čuta izjemajo celo tropo najemnikov in ravnaajo z njimi slabše kot ravna normalen človek z živino. Prejeli smo med drugimi zlasti dve pritožbi, eno iz Zgodne, drugo iz Lave, kjer imajo hišne lastnice natrpanih v vseh luknjah svojih hiš neverjetno število najemnikov, ki morajo za skrajno nehigijenična stanovanja plačevati visoko najemnino in do katerih se hišne lastnice obnašajo podobno srednjeveškim valptom. Uboge delavske oddbine plačujejo v takih hišah 200 do 300 Din za luknjo, ki bi pač lahko služila v čisto druge namene kot v stanovanjske, pa še redno plačujejo, a čisto nedolžna zamera napram gospodinjini zadostuje, da vrže celo rodbino na cesto. Še prav posebno se to zgodi, če se morda pojavi brezstanovalec, ki ponudi nekaj dinarjev višje najemnino. Higijenske razmere v takih hišah so naravnost opasne za stanovalece kot za okolice. Zdravstvena oblast naj bi se zanimala za take hiše in energično preprečevala oddajanje stanovanj, ki so leglo boleznim. Brezobzirno bomo navedli imena i pozitivna dejstva v bodoče v vseh slučajih, kjer bomo zaznali za nedolžno postopanje hišnih posestnikov napram najemnikom — revežem.

Dopisi

Bled

Amer. poslanik Prince je komponiral »Marche yougoslave« in to kompozicijo poklonil Nj. Vel. kralju Aleksandru. Izvajala bo to skladbo prvič na nedeljskem popoldanskem koncertu ob 16.30 vojaška godba iz Tivta.

Kranj

Ogledovanje in premovanje konj za kranjski okraj se bo vršilo 3. septembra ob 8 zjutraj na živinskem trgu v Kranju. Zanimanje za premovanje je zlasti med okoliškimi konjereji izredno veliko.

Vič

V nedeljo, 25. avgusta izlet članov K. P. D. na Sv. Katarino. Odhod ob pol 3 zjutraj, zbirališče pred viško cerkvijo.

BOROVNICA.

K akciji društva za raziskavanje jam. Kot je bilo že v časopisju javljeno, je društvo za raziskavanje jam že pričelo z barvanjem potoka Golobina nad Ložem, da se dožene njegov odtok, oziroma zveza z drugim vodovjem Notranjske. Da bi stvar imela uspeh, je bilo treba organizirati opazovalsko službo k vsakemu potoku posebej, ki bi vršila svojo službo podnevi in ponoči. Pa v Borovnici so jo pogruntali bolje. Pravilno organizirano službo so zavrgli, a voda se zajema samo pri žagi, ki se nahaja sredi vasi. Kako naj se zdaj točno ugotovi v slučaju prihoda barvane vode njen izvir, ko se že pred to žago združijo petero potokov (Šumnik, Prusnica, Borovnišnica, Martinšek in Beli potok), ki so v domnevani zvezi v Golobinam? Ali ni to ironičen posmeh vsej akciji in končno tudi znanosti od strani višje borovniške inteligence, ki bi za tako podjetje morala imeti pač mnogo več resnosti in premissenosti. S takim početjem je pač lahko vsa vse hvale vredna akcija popolnoma brezplodna in brezuspešna.

Nepopolnija Julijana. Komaj je odšla svojo kazen, že jo je srce prignalo nazaj v Borovnico z otroci, ki je njih število v zaporu narastlo na 4. Pa četudi jo je oblast preganjala radi predolgih rok, ji pošteno življenje še vedno smrdi. Po stari navadi je zopet kradla in s kvantitativnim govorjenjem pohajevala otroke. Seveda jo je zopet prišla žandarmerija, a jo takoj izpustila radi otrok, ki so se vsi oskrbe potrebnosti. Da se slične stvari za bodočnost odstranijo, bi bilo potrebno, da se izžene v svojo domovinsko občino v okolici Čabra.

Šmartno pri Litiji

Strasna nevihta je divjala nad Šmartnem v noči od 19. na 20. avgusta. Strela ni prizanesla in je po noči udarila v kostanj, ki stoji ob poslopju Jožeta Tomažiča v Veliki Kostreznici. Na drevesu so komaj znatne poškodbe, ravno tako tudi na steni svinjaka. Hujše so bile posledice na živih stvarih. Zjutraj so našli v hlevu dva mrtva prešiča, dve kokoši, dočim je tretji odtrgalo in ožgalo samo rep. Ognja strela ni zanetila.

Kočevje

Zlata poroka. V četrti, 22. t. m. se je vršila zlata poroka g. Franca in Marije Altenreiter. Oba zakonca sta čila in še mladostna. Slovesnost zlate poroke se je izvršila ob pol dvanajstih dopoldne s slovesno sveto mašo v mestni župni cerkvi. Zlatoporočca, ki sta stala sredi svojih že čisto odraslih otrok, je vnovič poročil dekan in mestni župnik g. Ferdinand Erker. Zlatoporočenca naše častite!

Smrtna kosa. V Stari cerkvi je umrl užitar Jožef Sober, star 74 let. V Alfriesachu je umrla dvajsetletna hči Alojzija Kump. V Dolgi vasi je umrl 75 letni Ivan Eisenzopf, oče bančnega ravnatelja v Gradcu g. dr. Franca Eisenzopfa. V Brooklynu je umrl 43 letni Jože Köstner iz Zeljn.

TRI FARE PRI METLIKI.

Z vlakom iz Novega mesta se popelješ v Gorfance in skozi dolgi predor med Rožnim dolom in Semčim, kjer se, ti tudi najlepši in najpopolnejši pogled po vsej Belokrajini, se vstaviš mimo Črnomlja, Gradaca, Metlike ter se uvoziš na postajališče Rosalnice. Od tu je še 5 minut pešhoje do Treh far. Vsako leto se vrši na šentjernejsko nedeljo in še celo osmino veliko žegnanje (prošenje) pri tej podružnici s tremi cerkvami v metliški župniji. Kdo je zidal Tri fare, ne bo menda dognal nihče. Tri fare so redka prikazen: tri precej velike cerkve stoje sredi pokopališnega zidu druga poleg druge. Sred-

nja je najmanjša. Zidane so v gotični dobi; pozna se stara gotika še v prezbiteriju na rebrih in na gotičnem portalu, ohranjenem na levi cerkvi. Dokaj gotike so izpodrinile poznejše poprave v romanskem slogu. Desna cerkev ima lep zanimiv ostanek iz preteklosti: je božja hišica (Sakramentshäuschen) na levi strani velikega oltarja. Na velikem oltarju se bere tiskano z debelimi črkami Andreas Gabrič, 1779, mogoče je ta delal oltar. 1837. so bile vse tri cerkve okusno preslikane. Le srednja cerkev ima zvonik; veliki zvon iz leta 1698. je delo Gašperja Franchi in tudi srednji iz istega leta; mali je pa delo Alberta Samasse iz leta 1898. (Seveda je bila ta kronika pisana pred svetovno vojno, zato teh zvonov ni več nih, ker so jih rekvirirali in so si župljani preskrbeli nove.)

Ljudska domišljija si zna glede postanka Treh far pomagati s pravljicami in teh je več. Navesti hočem le dve.

Ljudstvo pravi, da so cerkve priromale s Hrvaškega. Zato jih Hrvati od nekdaj radi obiskujejo. Dalje živi med ljudstvom pravljica, da so jih zidali ljudje treh ver. Stvar ni brez podlage. V Rosalnicah je bilo pokopališče cele Belokrajine in sosednje Hrvaške. Pokopavali so tam domačine, Vlahs in Hrvate; mogoče je res vsako izmed teh ljudstev zidalo po eno cerkev. Rusal se je imenoval običaj poganskih Slovencev, ki so spomladaj žgali na grobovih kresove. Po tem običaju je dobila ime vas in okolica tam, kjer se pravi sedaj pri Treh farah. Drugi so mnenja, da je zidal te cerkve red templarjev. L. 1167. se nasledijo ti v Ljubljani. Dolgo časa niso živitarili, bili so predolgih rok (weil sie allzuweit um sich greifen wollten), odločili so jih že leta 1200. Bili so gotovo tudi v Belokrajini in oskrbovali pastirsko službo v stari metliški fari. Se v Valvazorjevem času se omenjajo »die drei Tempelherrenkirchen«. Kdaj so templarji izginili, ni znano. Red je bil zatrt leta 1307. Za njim se je naselili nemški viteški red, ali kakor se sedaj imenuje križniški red, in sicer med leti 1260 do 1268. Prej jih menda ni bilo, dasi ga hočejo imeti nekateri že leta 1223., v času, ko se je v Gradcu zgradila komenda, cela naselbina nem. vit. reda. Prejeli so v oskrbo tudi metliško župnijo, v katerih lasti je ostala do danes. S faro so se naselili v Metliko tudi vitezi.

Tri fare so se preje, ko je bila še tam župnija, imenovala: župnija blažene Marije Device v logu (Ecclesia B. M. Virginis in Awa). Podoba te Matere božje vidimo na sliki in ta se nahaja v srednji cerkvi, dasi se vsa opravila redno vrše samo v levi (gorenji) cerkvi. Tudi tam je sicer kip in slika žal. Matere božje, a ljudje in romarji časte le to v srednji cerkvi. Glavno žegnanje bi moralo biti na Cvetni pecek, ko je spomin žalostne Matere božje in nekdaj, kakor pravi tradicija, je tudi bil, pa se je pozneje opustil. Šele pred dvema letoma je bil na novo upejan in sicer največ zato, ker je tedaj pač najboljši pripraven čas za velikonočno izpoved. Glavno žegnanje je pa v nedeljo po 24. avgustu, po prazniku sv. Jerneja. Kako je prišlo do tega žegnanja, je popolnoma neznano in nihče ne ve nikaršnega pojasnila, ko namreč ni niti slike sv. Jerneja, vsaj ne na oltarju. S tem žegnanjem je tudi združen nekak semenj, posebno pa se tedaj pokuša vino in v dobrih letinah se je točilo že novo vino. To žegnanje je nekako žegnanje cele župnije. Na larno svetega Nikolaja res mnogo ne daje, a na trifarsko vse. Tedaj se zbere sveta, da je kaj, ne samo iz domače okolice, marveč iz sosednje Hrvaške in uniatskega Žumberka, da je v resnici zelo pestrobarna slika na ta dan pri Treh farah. Vsekakor zanimiva slika, posebno za tuje. Opaziti je tudi vpliv Hrvatov, ker se pečejo tudi množični janjci in prešiči na ražnju. Ne manjka tudi beračev ta dan. Ti pa niso prav nič domačini, ampak vse drugo. Z raznimi molitvami, prošnjami in spevi vabijo romarja, da se spomni tudi njihove revščine. So pa večkrat to prav nadležni ljudje. Kdor torej hoče videti nekaj zanimivega in pestrega, naj si pride ogledat žegnanje na šentjernejsko nedeljo k Trem faram in naj poroma k Trifarski Materi božji. (Podatki so povzeti po župnijski kroniki, ki pa žal ni posebno stara). — V. L.

Trbovlje

Zahvala. Minulo nedeljo je priredilo tukajšnje Prost. ruda. gasilno društvo veliko javno tombolo, katero je posetilo izredno mnogo občinstva tako iz Trbovlje, kakor tudi iz bližnje okolice. Omenjeno gasilno društvo se tem potom vsem za tako lepo udeležbo najlepše zahvaljuje, posebno tudi onim, kateri so podprli društvo ozir. tombolo s tem, da so darovali v ta namen razne dobrote ter tako pripomogli, da je tombola tako lepo izpadla.

Z elektrifikacijo Kleka ne bo nič. Želja prebivalcev Globoska in Kleka, da bi se jim napajala elektrika v njihove vasi, je začasno padla v vodo. Proračun za daljnovod je predvideval vsoto okoli 50.000 Din, katero vsoto bi plačala električna zadruga, drugo polovico bi pa plačali prebivalci, odnosno oni, kateri bi si dali instalirati električno razsvetljavo, in to v roku 15 let, ter bi se k pripadajočemu znesku za porabljeni tok posamezniku zaračunalo po 6%. Interesenti bi se seveda morali zavezati, da bo na vod priključeno najmanj 80 električnih žarnic. Ko se je pa končno hotelo začeti z delom, se je pokazalo, da bi na vodu ne bilo priključenih več kakor okoli 50 žarnic. Radi tega sedaj elektrifikacija v teh vaseh še odpade.

Gospodarski odbor na občini. Razne naprave, katere je občina zadnja leta zgradila, in v katere je vrgla težke milijone, ki morajo biti tudi rentabilni, potrebuje uunega gospodarstva. Potreba se je izkazala krog nadzorstva ter naprav razširiti, ter se je v ta namen izvolil gospodarski odbor, sestojč iz 15 članov, v katerega so bili izvoljeni tudi razni strokovnjaki, ki niso v občinskem zastopstvu. Izmed teh se je pa izvolil tridanski izvršni odbor, katerega naloga je upravljanje in nadziranje vsa podjetja, gospodarskemu odboru predložiti že izdelane pravilnike, kakor za pogrebni zavod, hladilnico, kopalnico itd., staviti tarife in sploh, kar spada v področje teh naprav, in organizacijo celokupnega občinskega gospodarstva. Izvršni odbor zastopajo gg.: Zmavc Jože, katehet, Krusič Ivan, ključavničar in Pavlin Vinko, trgovec. Gospodarski odbor pa razen že imenovanih gg.: župan Sitter Ignac, podžupan in ravnatelj Vodušek Gustav, Berger Ivan, trgovec, Dev Rajko, živinogradnik, dr. Jensterle Janez, rudniški zdravnik, Jordan Avgust, ključavničar in gostilničar, Letnik Jože, poduradnik, Klenovšek Jakob, elektro-podjetnik, Korimšek Martin, obč. uradnik, Križnik Filip, ključavničar, Plavšak Robert, upravitelj in Ranžinger, obč. gradbeni tehnik.

Cestna razsvetljava. V kratkem se začne instalirati elektrika v novo zgrajeno občinsko kopalnico. Ob tej priliki dobe potrebno električno razsvetljavo tudi prebivalci v Urhovčevi loki ter se tudi cesta za pokopališčem razsvetli.

Dol pri Hrastniku

V zadnji številki »Uradnega lista« se nahaja razpis instalacijskih del vodovoda, toplotne kurjave in električne napeljevanja na zgradbi novega šolskega poslovnja na Dolu. Licitacija oddaie del se

Gospodarstvo

Družbe z omejeno zavezo

Po naših statističnih podatkih se je vpisalo v trgovinski register v Sloveniji v drugi četrtini t. l. 20 družb z omejeno zavezo napram 19 v 1. četrtletju 1929 in 11 v drugem četrtletju lani. Kapital teh družb je znašal 689.900 Din napram 1.054.000 Din v 1. četrtletju. V 2. četrtletju so se ustanovile predvsem manjše: dočim imamo v 1. četrtletju beležiti ustanovitve 4 družb s kapitalom nad 100.000 Din (1 po 240.000, 1 po 200.000, 1 po 110.000 in 1 s 100.000 Din), je bila v drugem četrtletju 1929 ustanovljena samo 1 s kapitalom 100.000 Din. Poleg tega je še omenjati, da je v 2. četrtletju leta običajno ustanovitveno gibanje slabše.

Zadnja tri leta se je vpisalo v trgovinske registre družb (s kapitalom v tisočih Din):

	1927	1928	1929
1. četrtletje	18 997	23 1254	19 1054
2. četrtletje	11 726	11 1051	20 690
3. četrtletje	13 1755	17 2071	—
4. četrtletje	15 852	11 1580	—

Iz teh podatkov se da sklepati, da je postalo ustanovitveno gibanje v Sloveniji slabše, torej poslabšana konjunktura. Toda število ustanovljenih družb je izredno visoko, le kapitali so postali manjši.

Ustanovljenih je torej bilo:

	štev.	kapital
1. polovica 1927	29	1.725.000 Din
2. polovica 1927	28	2.607.000 Din
1. polovica 1928	34	2.805.000 Din
2. polovica 1928	28	3.601.000 Din
1. polovica 1929	39	1.744.000 Din

K tem podatkom pripominjamo še: lani v celnem letu se je ustanovila v Sloveniji 1 sama delniška družba s kapitalom 3 milj. (za prevzem družinske posesti), letos pa so se ustanovile 3: Kokra, tekstilna industrija v Kranju; kapital 500.000 Din; Aga-Ruše v Rušah; kapital 2.000.000 Din in Rude in kovine v Ljubljani, kapital 1.000.000 Din (za prevzem istoimenske družbe z om. zav.), skupno torej 3.500.000 Din kapitala. Ustanovitveno gibanje delniških družb je šele sedaj oživelo. V splošnem moramo smatrati pri navedenih dejstvih, da je tudi letos ustanovitveno gibanje znatno, čeprav deloma slabše kakor lani. Glede delniških družb je pomisliti, da je likvidirala ena (s kapitalom 1.250.000 Din), kapital pa letos znižali dve (ena od 3.000.000 na 300.000 Din, druga od 1.500.000 na 880.000 Din; skupno od 4.5 na 1.180.000 Din. S tem je več kakor kompenzirana višina kapitala pri novih delniških družbah.

Tovarna papirja v Čačku. Kakor smo že svoječasno poročali, zgradi trdnja Pantič in Jurovič iz Belgrada v Čačku tovarno papirja. Z zgradbo, ki bo stala v celnem ca. 18 milj. Din, so že začeli. Kapaciteta tovarne bo 2600—2800 ton na mesec.

Industrija v Bosni in Hercegovini. Po podatkih, ki jih posnemamo iz poročila sarajevske Trgovske in obrtniške zbornice za 1928, so bile koncem leta 1928 tele industrije (v oklepajih podatki za 1927): les 201 (164), kože 6 (7), kemična 21 (21), kovinska 15 (14), hrana in alkohol 108 (100), rudniki 20 (20), tekstilna 26 (26), električna 69 (62), papirna in grafična 25 (24), razno 17 (30).

Denarni zavodi v Bosni in Hercegovini. — Po podatkih sarajevske Trgovske in obrtniške zbornice v poročilu za 1928 posnemamo, da je lani število denarnih zavodov v Bosni padlo od 195 na 155, od tega samo v Sarajevu od 67 na 52.

Razvoj aviacije. Najbolj je trgovsko zrakoplovstvo razvito v Ameriki, kjer so lani aeroplani prepeljali 58.000 potnikov na 10,5 milj. miljah. V Evropi ima najmočnejšo aviacijo Nemčija: prevoznih 111.000 potnikov na 6,3 milj. miljah, nadalje Francija: 22.000 potnikov na 4,7 milj. miljah, in Anglija: 30.000 potnikov na 2,1 milj. miljah.

Iz nemškega zavarovalništva. V plačilne težkoče je pred nedavnim zašla: »Frankfurter Allgemeine Versicherungsgesellschaft«, kar bi lahko imelo za posledice plačilne težkoče tudi pri nekaterih drugih zavarovalnicah in bankah. Kakor pa sedaj poročajo, se je ustanovila nova družba: »Neue F. A. V. A. G.« in sicer na podlagi garancije znane zavarovalnice Allianz in Stuttgarter Verein A. G. Pri novi družbi je poleg Allianz zudeležena tudi Münchener Rückversicherungs A. G. — V nemških finančnih krogih delajo očitke oblastem, ki niso pravočasno opazile, kako prihaja zavarovalnica v težkoče.

Konzervna industrija po celem svetu zelo napreduje. Vedno več zelenjave, sadja, mesa in rib gre v konzervne doze. V severnoameriških Združenih državah so najnovejše krompirjeve konzerve: svež, kuhan krompir se konzervira za zimo, kar zlasti pozdravljajo hoteli. Največ teh konzerv izdelajo na Floridi. Na Švedskem so zaradi vedno večjega povpraševanja zgradili veliko tovarno za konzerviranje slanikov (kapaciteta letno 3,3 milj doz). V Angliji, kjer »slanikov zajutrek vedno bolj izpodriva stari angleški zajutrek z gnjatjo in jajci, dela 33 konzervnih tovarn, od teh samo šest za konzerviranje graha, ne da bi mogle zadostiti povpraševanju. Zelo razvita je konzervna industrija v Južni Ameriki: Argentina konzervira največ zelenjavo in sadje, ravnotako Brazilija, kjer je bilo samo v državi Pernambuco lani produciranih deset milj. kg sadnih konzerv; Guatemala konzervira anane, Mehika ribe, zlasti pa je močna konzervna industrija v Čile (36 tovarn) kakor tudi v Južni Afriki, kjer so dosegli največje uspehe s konzerviranjem rečnih rakov. Skupno se porabi na celem svetu ca. 25.000 ton cina za izdelavo doz, torej porabi konzervna industrija skoro četrtino vse produkcije cina na svetu. Ves ta veliki napredek je v zvezi s tehničnim napredkom v tej industrijski panogi, pa ga je povzročila tudi vedno bolj naraščajoča urbanizacija življenja vseh svetov.

vrši 3. sept. ob 11. Interesentom so tozadevni pogoji na vpogled v občinskem uradu na Dolu.

PRAGERSKO.

Pred kratkim se je ustanovila tu podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva«, h kateri je pristopilo nad 60 članov. Ker je društvo v začetnih tekočah, se je odločilo za uprizaritev nekaj iger, kojih čisti dobiček je namenjen za nabavo potrebnih čistilnih knjig in orodja. V ta namen sta se uprizarili dve igri, čijih obisk je bil nad vse poln. Pri tem bodi omenjeno naše agilno dijaštvo, ki je z veliko vmeno in požrvalnostjo sodelovalo pri uprizaritvah, še posebej pa g. Tone Sromel, ki je igro režiral, g. Nekrep, ki je šel pri igri društvu vsestransko na roko in g. Predovič ki je dal prostore brezplačno na razpolago.

Borza

DENAR

23. avgusta 1929.

Tudi danes so devizni tečaji izkazovali navedbo tendenco. Promet je bil srednji, največ prometa je bilo v devizi Trst (0,9 milj. Din). Narodna banka je intervenirala v devizah Berlin, Praga in Trst ter deloma Dunaj, dočim je bilo nekaj privatnega blaga zaključenega v devizi Dunaj.

Ljubljana. — (V oklepajih zaključni tečaj). Amsterdam 2281,50 bl., Berlin 1354,50—1357,50 (1356), Bruselj 791,78 bl., Budimpešta 998,81 bl., Curih 1095,90 bl., Dunaj 800,69—803,69 (802,19), London 276,03 bl., New York 56,82—56,985, Trst 296,85 do 298,85, Pariz 222,85 bl., Praga 168,20—169 (168,60), Trst 296,92—298,92 (297,92).

Zagreb. Amsterdam 2278,50—2284,50, Berlin 1354,50—1357,50, Budimpešta 992,31—995,31, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 800,69—803,69, London 275,63—276,43, New York 56,785—56,985, Trst 296,85 do 298,85, Pariz 222,85 bl., Praga 168,20—169.

Belgrad. Berlin 1354,50—1357,50, Budimpešta 992,32—999,32, Bruselj 790,28—791,28, Dunaj 800,69 do 803,69, Curih 1094,40—1097,40, London 275,43 do 276,43, New York 56,72—56,92, Pariz 221,85 do 223,85, Praga 168,20—169.

Curih. Belgrad 9,1275, Berlin 123,70, Budimpešta 90,60, Bukarest 3,0825, Dunaj 73,14, London 25,18, Madrid 77,40, New York 519,40, Pariz 20,93, Praga 15,3775, Sofija 3,77, Trst 27,18, Varšava 58,25.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12,47625, (valuta) 12,49, v Londonu, New Yorku in v Pragi neizpremenjeno.

VREDNOSTI PAPIRJI

Ljubljana. Celjska pos. 170 den., Ljubljanska kreditna 123 den., Praštediona 850 den., Kreditni zavod 170 den., Vevče 130 den., Stavbna 50 den., Šešir 105 den., Kranj. ind. 245 den., Ruše 275—285.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 406,50 do 407, kasa 406—407 (406), termini: 8. 418—419, 12. 421—422,50, 7 odst. inv. pos. 89,50—90 (90), agrari 54—54,50 (54,25), Bančni pap.: Hipo 202—204 (202), Poljo 15,75—16, Hrv. 50, Kred. 93, Jugo 81—83, Lj. Kr. 123, Medjun. 56, Nar. 8300—8600, Prašted. 855—859 (855), Srpska 155, Zem. 127—135, Obrtna 30—32, Etno 164, Ravna gora 75, Kat. 30., — Ind. pap.: Guttman 185—195, Slavonia 100—105, Slav. 96—100, Danica 120—135, Drava 430—460, Sečera 420—430, Osj. ljev. 210—220, Brod. vag. 130 do 145, Union 165—175, Isis 15—20 (15), Ragusan 400—430, Trbovlje 457,50—462,50 (460), Vevče 125 do 130, Nar. šum. 40—50, Piv. Sar. 182—205, Nar. mlin. 20, Oceania 190—200, Jad. plov. 570.

Belgrad. Narodna banka 8340, Izvozna banka 860, 7 odst. inv. pos. 89,25, agrari 54,60—55, vojna škoda 407,25, 12. 423,50, Srečke rdečega križa 50 do 52, Brod. dr. 625.

Dunaj. Don. sav. jad. 83,55, Wiener Bankverein 22, Bodencredit 100, Creditanstalt 52,50, Escompteges. 21,90, Union 24,80, Aussiger Chemische 276,75, Alpine 42,10, Trboveljska 56,90, Rima Murany 114,90.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno dva vagona drv dva vagona remeljnov, en vagon desk in 8 vagonov tramov. Tendence neizpremenjena.

Iščejo se: večje količine brz. drogov smreka, jelka obeli, ravnih 10 m z 75% od 8 in 9 m dolž. premer v vrhu 11,5—14 cm fko vag. Sušak, ozir. Reka pristanišče.

Zito

V Ameriki je položaj nadalje slab in tudi pri nas se opazna neka oslabilost položaja, ki je diktirana po izvornikih, ki izrabljajo vsako najmanjšo in najneznatnejšo priliko za pritisk na cene. Prodajalci, večinoma le slabejša roka, ki potrebuje denarja, morajo oddajati svoje blago in tako pri nas povsem brez potrebe slabi cena pšenice. Danes velja 202,50—205 na baških nakladalnih postajah. Približno enako ceno ima tudi koruza. — Vsi ostali predmeti so povsem neizpremenjeni. Promet je skrčen, toda še vedno je precej povpraševanja. — Ponudba pa je bila večja.

V Ljubljani notirajo: Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. postaja, plačljivo 30 dni, dobava promptna): pšenica bačka 2% 80 kg stara 297,50 do 270, nova 265—267,50, koruza laplatska za avgust september 295—297,50, koruza bačka, ml. tar. 260—262,50, nav. vozna 267,50—270, ječmen bč. 217,50—220, oves bč. 240—245, moka 0 g vag. bl fko Ljubljana 395—397,50.

Zaključen je bil en vagon rž. Tendence neizpremenjena.

Novi Sad. Pšenica: bač. 197,50—202,50, ban. 197,50—202,50, sr. 192,50—197,50, ladja Tisa 207,50 do 212,50. Oves: 167,50—172,50. Koruza: bč. in sr. 197,50—200. Rž: 180—185. Ječmen: 155—160. — Moka: 00 in 0 g 302,50—307,50, št. 2 282,50—287,50, št. 5 262,50—267,50, št. 6 237,50—240,50, št. 7 207,50 do 212,50, št. 8 130—135. Otrobi: bč. v juta vrečah 115—120. Fižol bč. beli 360—370

Sveta življenje in vrvenje

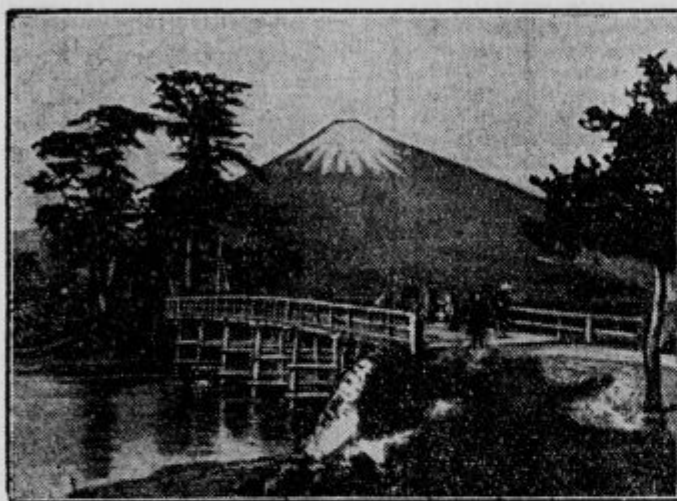
Mož z Ribičevim prstanom

Tre dni je izšla v znani založbi Orell Füssli ilustrirana knjižica pod naslovom »Dnevno delo rimskega papeža«, ki jo je spisal dr. Krieg, kaplan vatikanske švicarske garde. Knjižica je pisana s širokih vidikov in je vzbudila zanimanje tudi v nekatoliških krogih. Razni svobodomiselniki listi se pečajo z njo ter je iz njih izvajanje razvidno, kako daleč so časi, ko je svobodomiselniki tisk kazal svojo »naprednost« s tem, da je blatil vse, kar je katoliškega, posebno papeštvo. Iz enega teh listov posnemamo:

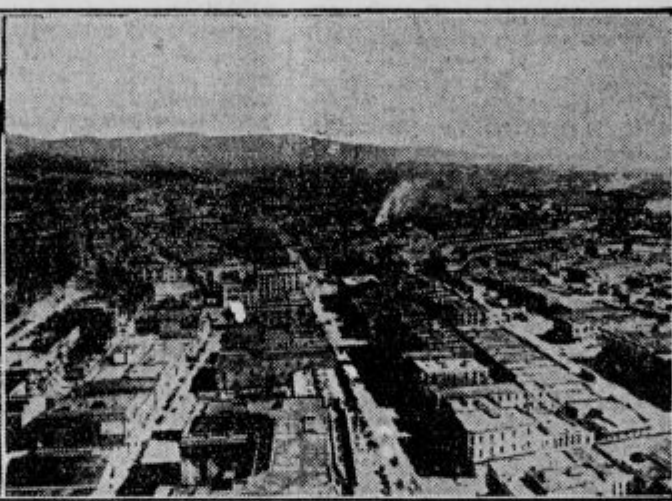
Kakor vsi njegovi predniki je izkusil tudi Pij XI., kako drago je odkupljeno dostojanstvo, ki sili milijone vernih ljudi v prah pred nosilem trikratne krone. Po pravici piše dr. Krieg: »Ne klanjanje katoliškega vesolja, tudi ne zakladi stare, z najvišjo umetnostjo okrašene palače, ne visokemu mestu dostojno dvorjanstvo ne morejo papeža premotiti nad težino njegove službe; njegov pot je dokajkrat križev pot.«

Nobenemu vladajočemu papežu se te besede tako ne prilegajo kakor današnjemu gosposdu Vatikana in vatikanskega mesta. Pij XI.

učnjaški obraz je neprodiren, množici tiho odmaknjen. Tajnostno se pojavi izmed škrlatnih preprog dvorane del Concistoro ter gre v desetih minutah mimo dvesto avdienc. Dvesto ljudi sme skloniti svoje ustnice na hladno lesketajoči se kamen Ribičevega prstana. Dvesto jih prejme potem blagoslov sv. očeta, stoječega sredi častniškega oddelka, blestečega se v zlatih našivih. In ko se nato tiho in hitro zgrnejo zavese za njegovo belo postavo, imamo skoraj pretresljiv čut, da smo prisostvovali prizoru, na katerem stoletja niso ničesar izpremenila — niti papeževga obraza ne. Prav tako, milo sklonjeni nad pozemskim, toda tajnostno oddaljeni od njega, obdani od sijajnega dvorjanstva in klečečih vernikov, pa vendar neizrekljivo samotni, so šli skozi to dvorano nešteti papeži. Kakor žitno polje, ki mu veter pripogiba klasje, gredo papeži mimo upognjenih glav pobožnih vernikov in izginjajo: visoki ujetniki najvišje usode na zemlji, ki trikrat kronanega pokopljejo v mogočni krasoti nedomačih dvoran njegove palače.

Od Fudjiyame — japonske svete gore
preko Tihega oceana vodi te dni Zeppelinova pot na njegovem svetovnem poletu.

v Los Angeles, bogato mesto Kalifornije —

ni samo rimski duhovnik, kakor so morali biti — že spričo vatikanskega jetništva — njegovi neposredni predniki. Predno se je Ahil Ratti kot novoizvoljeni papež pokazal na zunanjem balkonu Petrove cerkve ter potem z dejanjem, ki je presenetil ves svet, zlomil predanje, ki je ostalo neizpremenjeno od Pija IX. — je bil videl več sveta, nego katerikoli njegovih kardinalskih tovarišev. Kot rimski delegat je prepotoval v kritičnih povojnih letih velik del evropskih dežel. V nasprotju s svojimi predniki obvladuje dovršeno več jezikov ter je imel obilo prilike, da neposredno z osebnimi stiki razširi svoja poznavanja sveta in ljudi. In ta papež, ki še tudi ni star — njegovi lasje so še rujavi in njegov obraz gladek in rožnat kakor pri dobro ohranjenem petdesetletniku — gotovo tudi ni pozabil svoje mladosti, ko je bil vnet planinec in se je vzpenjal na vrhove, katerih se pred njim še ni dotaknila človeška noga, o čemer stari gorski vodniki v Zermattski dolini še danes z občudovanjem govorijo.

Najsi pa tudi sedi na Petrovem sedežu mož tako prostranih pogledov in močne volje za osebno pobudo, je pa to dostojanstvo v nekem zmislu vendarle močnejše nego najmočnejša osebnost. Svoj čas demonstrativno skovana beseda o jetniku v Vatikanu — spada danes v zgodovino, toda jetnik svoje palače pa bo vendarle tudi poslej ostal vsak rimski papež. Tudi popoln tujec čuti nekaj posebnega, nekako tragično neizbežnega in od sveta neizprosno ločenega — v tej kakor srednjeveška trdnjava obzidani duhovni moški državi. To je z mistiko prepojeno, z ničemer na svetu primerljivo ozračje, ki prevzame takoj vsakega, čim se pri službojočem švicarju ob Portone di Bronzo izkaže s svojo vstopno legitimacijo ter ob njegovi nagnjeni helebaridi prestopi prag papeževe palače. Človek čuti: Tu vladajo zakoni, ki jih nihče ne pozna. Tu je na delu nekaj v najvišjem zmislu »nečloveškega«, ki uravnava vsako življenje, ki se razvija med temi zidovi, po neizpremenljivih normah in predanjih. Najbrže ni nobenega drugega kraja na zemlji, na katerem bi bilo tako nemogoče biti zasebnik z lastnimi samovoljnimi nagnenji, kakor tu v Vatikanu.

Neizprosna odločnost, modrost in previdnost Pija XI. je »vatiškemu jetništvu« napravila konec. Toda treba je papeža le opazovati pri eni splošnih avdienc, da celo v njegovem obrazu že spoznamo tipične poteze najvišjega dostojanstvenika, tajinstveno silo, ki jo daje svojemu nositelju ta nadzemna oblast. To je papeško obličje, ki se s prijaznim, toda za vse enakim smehljajem sklanja nad klečečimi verniki. Z najrazličnejšimi čustvi, ki se mnogokrat izražajo v iskreni kretnji, segajo obiskovalci po roki z Ribičevim prstanom. Tiha in bela lebdi ta roka nad njimi in gre mimo, vsakemu izmed njih velja taisti mili duhovniški, toda neizrekljivo daljni smehljaj sv. očeta. Njegov gladki

Letošnji manevri na Češkoslovaškem

Letošnji manevri češkoslovaške armade se bodo vršili na Moravskem. Prisostvovali jim bodo načelniki generalnih štabov prijateljskih držav Male antante. Našo vojsko bo zastopal načelnik Milovanović z generaloma Maričem in Zivkovičem.

Cigani kot roparji otrok

Meseca aprila letos je izginila na Dunaju neka deklica, po imenu Stefi Polna, brez vsake sledi. Igrala se je bila na nekem otroškem igrišču ob Donavi; nekatere osebe so še videle, kako je otroka ogovorila neka ženska, ter ga nato za roko siloma vlekla s seboj. Poslej deklice nihče ni več videl. Ker se je prav tedaj mudila v bližini tolpa ciganov, se splošno domneva, da so ljubkega, rumenolasega šestletnega otroka odvedli cigani.

Cigani se poslužujejo pohabljenih otrok, da vzbujajo pri ljudeh usmiljenje in zanje beračijo. Svoje lastne otroke ljubijo cigani prav tako kakor drugi ljudje, zato pa ropajo tuje otroke, jih pohabijo in nauče beračiti in krasti. Redko kdaj se zgodi, da bi tak otrok našel pot nazaj k staršem, a posamezni slučaj se pa vendarle pripete.

Leta 1916. je v Stuttgartu brez sledi izginil triletni sinček kontrolorja cestne železnice Launa. Otrok se je bil igral pred domačo hišo. Vsa poizvedovanja za njim so ostala brezuspešna. Minoli mesec je pa v češkoslovaških listih izšel oklic nekega zakonskega para, ki je bil vzel za svojega nekega cigana ubeglega dečka, starega sedaj že 16 let, za katerega je sedaj potreboval listine in zato iskal njegove starše. V oklicu je bilo navedeno, da je bil deček najbrže ukraden 1. 1916. v starosti treh let nekje na Württembergu. Pozneje so cigani prišli na Češkoslovaško in tam jim je deček ušel. — Ta oklic so prinesli tudi württembergski listi. Nadzornik Laun in njegova žena sta se takoj odpeljala na Češkoslovaško in v ciganom ubeglem dečku spoznala svojega sina po nekem znamenju na nosu. Tako se je ukradeni deček vendarle še vrnil v domačo hišo.

Podoben slučaj se je zgodil na Ogrskem. Leta 1918 je izginil v budimpeštanskem predmestju Rakosu devetletni sin živinozdravnika Ludvika Sosa, ko se je igral na cesti. Zaman so poizvedovali starši sami in po oblasteh za svojim sinčkom — nobene sledi ni bilo najti za njim. Živinozdravnik in njegova žena sta se nato izselila iz Budimpešte, ki ju je preveč spominjala na izgubljenega otroka. Nekega dne pa je prišla na prejšnje Sosovo stanovanje v Rakosu policija in privedla s seboj izginolega dečka. Izkazalo se je, da so bili dečka, ko se je na cesti igral, odvedli cigani. Pripeljali so se po cesti z vozom in se ustavili.

Zemljevid k III. delu Zeppelinovega svetovnega poleta.

Trije cigani so nič zlega slutečega dečka obstopili, stara ciganka ga je pa objela z rokami, mu zatisnila usta in ga potegnila v voz. Nato so konje pognali in bežali iz mesta. Dečka so oslepili na eno oko in ga silili beračiti in krasti. Ciganska tolpa je nato krenila na Balkan in se klatila po tamkajšnjih krajih. Po vsakem daljšem pohodu pa se je vračala v Kološ, kjer je imela pod zemljo svoje skrišališče. Ko se je tolpa mudila v Braili, so ukradenega dečka pustili nekoč samega v vozu. V domotožju je vzel kuhinjski nož, odprl vrata na vozu in zbežal. Komaj so cigani odkrili njegov beg, so napregli konje in udarili za njim. Seveda so neizkušenega in slabotnega otroka le prekmalu ujeli in ga nato tako pretepli, da se več tednov ni mogel ganiti. Kmalu nato so se cigani vrnili v Kološ, ki ga

dragocenimi darili častno sabljo. Na čajanki je dr. Eckener povabil nekega japonskega majorja, naj se kot gost udeleži nadaljne vožnje »Zeppelina«. Major je zažarel od veselja, a tudi navzoči ministri in generali so sprejeli to povabilo z vidno radostjo.

Zaradi silne vročine, ki tudi v cesarskih vrtovih ni bila milejša, so s čajem podajali gostom tudi obrisače, da so si mogli brisati z obraza oblivačo jih pot. Vitke, kakor persce lahne »gejše« so pa kljub vročini izvajale prekrasne japonske narodne pleske.

Najvažnejši Zeppelinov uspeh na Japonskem pa je bil nedvomno ta, da je dr. Eckener sklenil čisto določno dogovore glede rednega zračnega prometa med Evropo in Japonsko. Kdor ima kaj prida pod palcem, se lahko pripravi na »izlet« v Tokio.

»Zeppelinov« odhod se je zaradi male poškodbe pri spravljanju zrakoplova iz lope nekoliko zakasnil. Zrakoplov se je dvignil še le 23. t. m. 13 minut po 7. uri srednjeevropskega časa. Na letališču zbrane množice so navdušeno klicale v slovo.

Tretji del Zeppelinove vožnje: Tokio—Los Angeles je dolg 8500 km. Na cilj bo dospel, če pojde vse po sreči, v nedeljo. V Los Angeles je vse prebivalstvo zavzeto za »Zeppelinov« prihod in sklepajo se — po ameriški navadi — neštete stave na njegov račun.

»Zeppelin« se je za pacifiško vožnjo obilo preskrbel z živili in pijačami, posebno s sočivjem in sladledom.

Topot se vozi s Zeppelinom kot gost tudi major japonskega generalnega štaba.

Lepotice postajajo redke

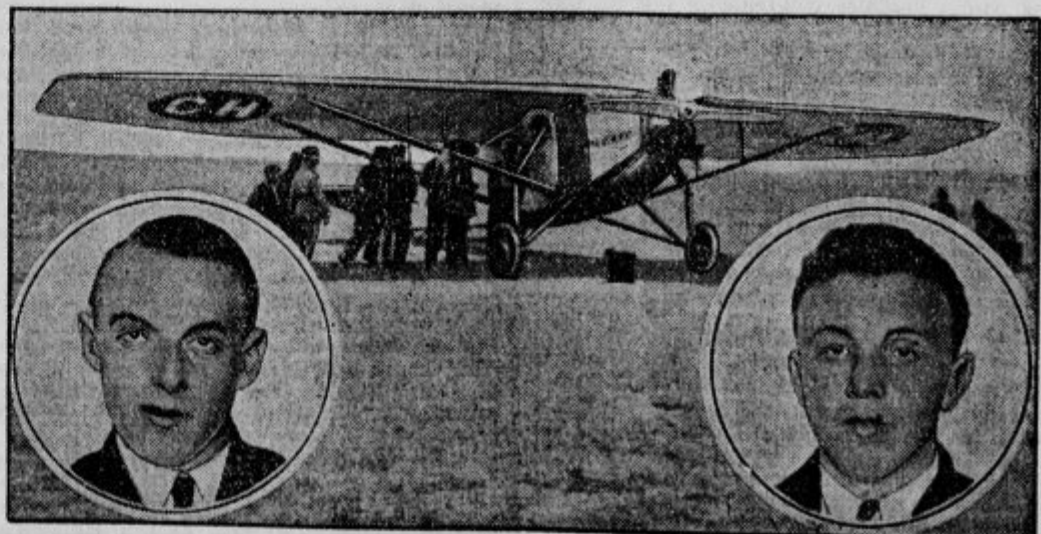
Na Angleškem volijo železničarji vsako leto »železniško kraljico«. Tekmovanja se smejo vdeležiti vse hčere železniških nameštencev, stare 12 do 16 let. Izvoljeno »kraljico« potem proslavljajo ter se mora voziti po vseh večjih mestih in prisostvovati vsem železničarskim prireditvam. Toda prirejalci tekem se zadnja leta pritožujejo, da je vedno manj tekmovalk in da je še med temi vedno težje najti resnično lepih deklet. Angleži so v skrbeh, če lepote pri njih ne izumirajo.

Ženske — močnejši spol

Zadnja dunajska statistika o umrljivosti prebivalstva podaja izredno zanimive uspehe, ki kažejo, da je ženski spol v boju s smrtjo odločno močnejši in zmagovitejši nego moški. Umrlje je 1. 1927.: v starosti 40 do 44 let 1730 moških in samo 1632 žensk; v starosti 45 do 49 let 4287 moških in samo 1946 žensk, v starosti 50 do 54 let 2983 moških in 2364 žensk, v starosti 54 do 59 let 3466 moških in 2906 žensk. V starosti 65 do 69 let je umrljivost med moškimi in ženskami enako velika: 4700. Pravo zmagovalstvo žensk nad smrtjo se pa začne šele poslej: starost 70 do 75 let doživi 4868 moških in 5418 žensk, starost 75 let do 79 let 4226 moških toda 5060 žensk, starost 80 do 84 let 2710 moških toda 3338 žensk; nad 90 let je bilo starih 226 moških toda 388 žensk, čez 100 let pa 5 žensk in noben moški. Iz tega je razvidno, da gre naslov »močnega spola« dejansko ženskam. Od kod toliko večja odpornost ženstva proti življenju uničujočim silam? Brez dvoma v zmernejšem in rednejšem življenju žensk, ki po veliki večini ne pijejo in ne kade in tudi v nravnem oziru ne kršijo božjih zakonov.

»Mož je tako mehkega srca, da mu ob pretresljivih prizorih v gledališču takoj pridejo solze v oči.«

»Moj šele, moj! Zjoka se že pri blagajni, ko kupuje listke.«

Farmanovo letalo, s katerim sta odletela švicarska letalca Kaeser (levo) in Luscher na pot preko Atlantika. Za letalcema je izginila vsaka sled in se je bati, da sta ponesrečila.

Za duha in srce

K problemu krščanskega umetnika

V 8. številki »Ljubljanskega Zvona« sta izšli o problemu krščanskega umetnika dve razpravi. V svojem referatu podobnem članku »Francis Mauriac ali osebni problem katoliškega romaneskista« prepušča St. Leben besedo ponajveč Mauriacu samemu, iz čigar knjige »Dieu et Mammon« uvršča obsejne citate. O Mauriacu in o njegovem delu je »Slovenec« objavil že nekaj beležk. Problem katoliškega romaneskista je v knjigi »Dieu et Mammon« postavljen z vso resnostjo in v svojem bistvu ponazorjen s tako natančnostjo in vestnostjo, da zasluži največjo pozornost. — S člankom »Božja misel in razodetje« odgovarja Jos. Vidmar na razpravo dr. Aleša Ušeničnika »O svobodni umetnosti«, ki je izšla v 8. številki »Časa« in ki zavrača Vidmarjev nazor o tem predmetu. Tudi Vidmarjev članek se bavi — če že ne izključno — vendar v precejšnji meri s krščanskim umetnikom. Kot odgovor na Ušeničnikovo razpravo je sicer neopoplen, vendar nudi obilo gradiva za konkretizacijo nazorov. Z napetostjo moremo pričakovati replike dr. Ušeničnika, kajti nadaljna debata o tem predmetu obeta postati vrlo važna in zanimiva.

Charles du bos (Le dialogue avec Andre Gide.)

(Au Sans Pareil.)

Med velikimi pojavi francoskega slovstva 20. stoletja je André Gide gotovo eden najizrazitejših. Ne le kot umetnik, ampak najprej kot mislec in esejist si bo Gide ohranil zanimanje čitalcev, kajti njegov neumorni duh je odkril in izsledil ogromno skritih resnic ter razkrinjal pretno konvencionalnih laži, da bi ga čas mogoče hitro zasenčil. Vrh tega je pa njegova izrazna sposobnost tako popolna in uravnovesena, da so njegova dela slehernemu čitatelju vir čudovitega estetskega užitka. In vendar je ta mož sam s seboj v hudih nasprotjih — kar bi mu kot umetniku ne škodovalo toliko, kolikor ga kot misleca odteguje jasni in veljavni presoji. Da omenim le eno najvažnejših nasprotij, kakršnih je mnogo v Gidejevem delu in radi katerih nam je Gide zagoneten in nepreračunljiv: sam se izpoveduje za kristjana in se ponasa s svojim krščanstvom od vsega početka pa do današnjega dne vedno enako. Kako si naj potem tolmačimo n. pr. njegovi knjigi »Si le grain ne meurt« in »Corydon«? Iz njih more razbrati človek gotovo le nekaj povsem drugega kot krščansko usmerjenost duha... Charles du Bos se v dialogu z A. Gidejem podrobno in natančno bavi z vsemi obzori tega mnogostanskega in neizčrpnega duha; res da ga sodi prijateljski, s tisto neomajno ljubeznijo, ki edina more gnati človeka k izvedbi tako težavnega in obširnega kritičnega dela, toda du Bosova odkritost in vestnost je našla izraza tudi za vse zagonetne, temne in slabe strani Gidejevega značaja. Predmetni dialog, ki nikakor ni kompaktna, pregledna in sistematična knjiga, nam s svojo prirodno nepristranostjo vendar posreduje čudovito nazoren in izčrpen pregled ter — vkljub mnogim napakam v avtorjevih sklepih — toplo tolačenje njegovega dela.

Četnje z vrhov svetega Frančiška, septembarska številka je bogata. P. dr. Angelik piše o utrjevanju volje (Cilji in pota) ter o vsakdanjih ugovorih zoper vero. P. dr. Roman ima daljšo povest z modernega življenja (Skozi trpljenje do sreče). P. dr. Modest opisuje znani alvernski dogodiljaj sv. Frančiška, p. Adolf opisuje Malto, p. dr. Angelik nadaljuje svoj prevažni pregled zgodovine frančiškanov med Slovenci, p. dr. Križostom piše razen pesmi oddelek za »male Frančiškove križarje« in ljubkem stilu.

Vera in življenje, glasilo ljubljanskih fara za povzdigo verskega in cerkvenega življenja, izhaja že drugo leto in se je zelo priljubilo. Septembarska številka letošnjega (II.) letnika prinaša članek o čistosti srca, važna razmišljanja o fari in ljubezni do fare, ki se bo nadaljevala, odlomke iz pisem konvertita, misli za nedelje in praznike v mesecu septembru, bogoslužni red v mesecu septembru in pa kroniko ljubljanskih župnij.

Sling. Po Slingu, ki je nedavno umrl, žaluje ves novinarski svet in mimo tega še veliko število ljudi, ki so poznali njegovo delo. Paul Schlesinger, kakor se je pisal Sling s svojim pravim imenom, je v svoji mladosti imel dosti burno in nestanovitno življenje. Glasba, pesništvo in gledališče so ga z enako silo mikali; bil je igralec, romaneskist in muzik, toda šele kot novinar, zlasti kot feljtonist in poročevalec sodnih razprav, je žel velikanske uspehe. Njegovi feljtoni, zbrani v knjigi »Sling-Buch« ter njegova neprelopljiva poročila iz sodne dvorane »Richter und Gerichte« (oboje izšlo v Ullsteinovi založbi v Berlinu) ostanejo trajen dokument globokega in tankega, plemenitega človeškega duha in srca tega moža, ki dela veliko čast novinarskemu stanu.

Finsko slovstvo. Založ. Werner Soederstroem v Parizu je izdala zbirko francoskih prevodov sodobnega finskega slovstva pod naslovom »Cahiers de Finlande«. Tako je postalo to slovstvo pristopno širšemu svetu. Zastopani so v teh prevodih sledeči finski avtorji: Juhani Aho, Arvid Järnefelt, Maria Jotuni, Aleksis Kivi, Linnankoski, Le Kalevala, J. L. Runeberg, Runar Schildt, F. L. Sillanpää in Z. Topelius. — Posamezni zvezki veljajo 20 frankov.

DOKTORJA FRANCETA PREŠERNA Zbrano delo je najlepši knjižni dar Slovencev v letu 1929. V neizpremenjeni obliki prvega natisa beremo tu Poezije našega velikanca, njegov Databek slovenskih poezij, potem Nameček nemških in pomembnih poezij in njegova Pisma. Imamo tedaj vsega Prešerna, ki bo po tej knjigi prodir v sleherni slovenski dom ter postal last vsakega ljudstva. (Cena broš. 40, vez. 55, celotno 90 Din.)

Dobi se v »Jugoslovanski knjigarni« v Ljubljani.

HANKA, spisal A. Marby, Ljudske knjižnice 24. zvezek. — V »Hanki« imamo Slovencev edini roman, ki nas vpelje v življenje malega lužičko-srbskega plemena, ki ves obdan od mogočnega nemškega naroda, obranja svoj jezik in svoje šege. Broš. 22, vez. 30 Din.

Dobi se v »Jugoslovanski knjigarni« v Ljubljani.

Sport

Pričetek prvenstvenega tekmovanja za pod-svezni pokal. V nedeljo, dne 25. t. m., se odprli tako rekoč prvenstvena nogometna tekmovanja in sicer v obliki tekmovanja za prehodni pod-svezni pokal. Pri tem tekmovanju sodelujejo vsi prvostopenjski klubi in iz II. razreda SK Slovan, SK Natak in SK Krakovo. Kakor rečeno, se tekmovanje vrši po cup sistemu, t. j. klub, ki tekmo izgubi, izpade iz nadaljnjega tekmovanja. Radi tega je ta način tekmovanja bolj zanimiv kot sistem na točke, kajti nemalokrat se dogodi, da po tabeli nižji klub izrine iz tekmovanja favorita. Zrež je doletel kot protivnik sledeče pare klubov: ZSK Hermes: SK Krakovo, SK Slovan: SK Natak, SK Ilirija: SK Reka in SK Jadran: SK Svoboda. Prva dva para nastopita v tekmovanju v nedeljo dopoldne ob 8.30, druga dva para pa popoldne ob 15.30. Vse tekme se odigrajo na igrišču ASK Primorja.

SK Jadran. Danes ob 20 za vse člane nogometne sekcije strogo obvezen sestanek. Dnevni red: pokalno in prvenstveno tekmovanje, oprema itd. Igralci, ki imajo biti verificirani, naj prinese s seboj po dve sliki, odnosno podvezno legitimacijo. Izrečno vabim na sestanek gardo Karlovske-Dolenjske ceste. — Načelnik.

Motoklub »Ljubljana« naznanja svojim članom, da priredi v nedeljo, dne 25. t. m. skupen izlet na Podkorensko sedlo, kjer se istočasno vršijo internacionalne motokliskištne in avtomobilske dirke. Start ob 7 zjutraj izpred kavarne »Evropac«.

Kolesarska zveza kraljevine SHS objavlja vsem kolesarskim pododborom in klubom Slovenije, da se vrši letošnji, dne 1. septembra dirka za državno prvenstvo na isti progi kot lani in sicer Krška vas — Skopice — Trnovo — Pristava — Naklo — Brod — Cerklje — Krška vas, km 168. Start točno ob 5 zjutraj v Krški vasi. Prijave je izvršiti potom pododborov na glavno tajništvo izrečno do 29. t. m. ter bi se vozila, kateri ne bi bili do tega roka prijavljeni, odločno ne mogli udeležiti dirke. Dne 31. t. m. zvečer se vrši seja upravnega odbora Kolesarske zveze SHS v Narodnem domu v Brezicah, na kar se gg. predsedniki pododborov odločno opozarja.

Kolesarski klub »Ribnica« priredi v nedeljo, 25. t. m. distančno vožnjo Ribnica—Vol. Lašče—Ljubljana, km 47. — Start v Ribnici zjutraj ob 8. cilj v Ljubljani pri km 3 na Dolenjski cesti pred restavracijo »Jelačine«. Kolesarski klub »Ribnica« je bil ustanovljen letošnji ter pod predsedstvom g. Ivana Križanina zelo lepo napreduje. Sportne kroge vabimo k udeležbi na cilju ob 9 dopoldne.

WIGHTMANOV POKAL.

Precej isto kot Davisov pokal za moške je Wightmanov pokal za ženske, a borbanje je omejeno samo na Angležinje in Američanke. Prva tekma zanj se je vršila leta 1923, Američanke so zmagale 7:0. Pri tem pokalu je namreč 7 nastopov, (med njim 2 double), rezultati torej 7:0, 6:1, 5:2 ali 4:3. — Pri Davisovem pokalu je, kakor vemo, pet tekč, rezultati 5:0, 4:1 ali 3:2. — Za veliki poraz 1.1923 se je revanžirala Anglija v naslednjem letu 1924 s 6:1 in 1.1925 s 4:3. Leta 1926 so si priborile Američanke pokal nazaj s 4:3 in so ga z uspehom branile 1.1927 s 5:2. Lani so si ga osvojile Angležinje s 4:3, letos pa spet Američanke tudi s 4:3. Vseh iger je bilo doslej 7; Amerika je zmagala štirikrat, Anglija trikrat, Amerika je dobila 27 tekč, Anglija 22. Najhujša je bila letos borba med Heleno Willsovo in Betti Nuthallovo. Ze dve leti se Helena ni tako mučila kot letos, celo ura je valoval srčiti boj sem in tja. Nuthallova je igrala igrro svojega življenja in je pri prvem nastopu vodila že 6:5; zdelo se je, da bo Helena prvič po dveh letih izgubila vsaj en nastop. — Takrat jo je premagala Suzana. — Boljši živci in morda tudi nekaj več sreče je odločilo slednjič v prilogi Heleni, in zmagala je 8:6. V drugem nastopu je bil položaj čisto isti, in spet je Heleni pomagal njena mirna kri, da je zmagala 8:6. Morda bo hmo sedaj brali, da je Helena tenisa sita in da ne bo več igrala.

Omenili smo že, da nameravajo tekmo za Wightmanov pokal posplošiti in jo napraviti dostopno vsem narodom.

ANGLIJA IN KONTINENTALNI NOGOMET.

Znani angleški list »Sunday Chronicle« priobca zaključek vpraševalne okrožnice glede kontinentalnih iger angleških nogometnih moštev. Nekateri glasovi zahtevajo ukinitve teh kontinentalnih potovanj, ki se niti sportno niti finančno ne splačajo in kojih slabi rezultati ogledu angleškega nogometa le škodujejo. Drugi zopet so za to, da se igre na kontinentu še nadalje vršijo. W. G. Turnes, podpredsednik angleškega liginega prvaka Sheffield Wednesday, ki je igral celo vrsto zmagovalnih tekem v Švici, pravi, naj se take tekme le vršijo, a moštva morajo pokazati svoje polno znanje in hotenje, da varujejo ugled angleškega nogometnega sporta. Tajnik kluba Tottenham, Hotspru, zahteva boljše pripravo potovanj; preds. kluba Huddersfield Town, A. Brook Hirst, pa predlaga, naj se kontinentalna moštva med sezijo povabijo v Anglijo.

Mnenje torej ni enotno. Gotovo pa je, da bodo bodoča angleška potovanja po kontinentu izgubila svoj specifično zabavni značaj in da bodo gledali klubi bolj na dobre uspehe. Prav gotovo je tudi, da bodo kontinentalni klubi povabljeni v Anglijo; zanimanja za take igre bo brez dvoma dosti. Če se bodo prvi poskusi v bodoči seziji posrečili, bodo povabila pač zmeraj bolj številna; zlasti še, ker so igre proti kontinentalnim moštvom v Angliji za angleške klube v denarnem oziru veliko ugodnejše kot potovanja na evropski kontinent.

DEZELA

BREZ KOLESARJEV IN MOTORISTOV

To je Amerika. Neka potovalna komisija je srečala na 4500 km dolgem potovanju po Zedinjenih državah in po Kanadi kolesarje le v mestih in še tam le raznašalce časopisov, vsega skupaj v 20 dneh niti 20 kolesarjev. Naš sportni sotrudnik je videl na 40 dnevnem potovanju po Ameriki enega samega kolesarja — v Chicago. Deželne ceste so v znamenju daljnega prometa, pešce ne vidiš. Če nimaš avtomobila, pomigneš mimovozečemu avtomobilistu, in vsak te vzame prav rad na voz. Otroci, ki gredo iz šole domov in imajo daleč, čakajo zmeraj na vogalih cest, in tuji avtomobilisti jih vozijo naprej. Sicer imajo pa tudi šole lastne avtomobile, ki vozijo otroke na dom in hodijo ponje, da jih pripeljejo v šolo. Ponoči pa lahko migaš, kolikor hočeš, in noben avtomobilist se ne bo ustavil, nevarnost napada je prevelika. — Med seboj si avtomobilisti na deželi kaj radi pomagajo; če zadeneta dva skupaj, ugotovita vrsto in obseg poškodbe in se peljeta naprej. — Motoristi koles je v Ameriki prav malo; so pač avtomobili poceni in si vsak raje nabavi avto. Pač pa ima motorna kolesa policija; vozi izredno hitro, do 150 km. Navadno je več policistov skupaj, zaradi nevarnosti, ki jim preti od zločincev itd. Zelo pazijo na prehitro vozeče avtomobile, in brž si zaščit, če si prehitro vozil. Je tudi prav tako; sicer bi bilo vse pobito.

S-KRIVULJA V MOSTU.

60.000 avtomobilov gre vsak dan čez most, zgrajen pri Filadelfiji čez reko Delaware. Tako je promet tam narasel. Da zmanjšajo nevarnostni moment, so pričeli graditi sedaj v Ameriki mostove s krivuljami v obliki črke S. S tem naj bi bili avtomobilisti prisiljeni, da bolj počasi vozijo. A graditelji so delali račun brez krčmarja; prav take krivulje bodrjo navdušene avtomobiliste, da kolikor mogoče hitro vozijo preko njih. Namesto manjša je postala nevarnost večja. Največ takih mostov je v državi Ohio.

SAMA V AVTOMOBILU OKOLI SVETA.

Po osemmesečnem potovanju je prispela Angležinja Havilland nazaj v Anglijo. V majhnem avtomobilu s 7 KS je prevozila Havillandova vse dele sveta razen Afrike. Večinoma je bila sama, samo od New Yorka do Los Angeles jo je spremljevala prijateljica. S parniki se je vozila le toliko, kolikor je bilo neobhodno potrebno. Iz Evrope se je podala v Ameriko, nato na Novo Zelandijo, je potovala od tam v Avstralijo in jo je preprečkala, je šla v Indijo in jo je prevozila in je obiskala slednjič večino evropskih držav. Bila je krasna vožnja, je pripovedovala. Dokazala je, kaj zmore moderni avto, pa naj bo še tako majhen.

Turistika

Otvoritev nove planinske poti v Triglavskem pogorju. Kot smo že poročali, odprli v nedeljo 25. avgusta Slovensko planinsko društvo pot na Rjavino (2532 m). Ta divni vrh je bil večini turistov neznan zaradi težkega prehoda med prvimi in glavnimi vrhom. SPD se ni ustrašilo truda in stroškov, da napravi ta vrh dostopen ljubiteljem slovenskih planin, za kar mu bodo gotovo hvaležni vsi planinci, ki bodo posetili Rjavino in uživali krasen razgled raz nje. Oni turisti, ki so namenjeni na Triglav in imajo dovolj časa na razpolago, lahko to turo vežejo s Triglavsko, ker izgubijo pri tem le pol dne. Kot samostojna tura pa je najbolje, da gre turist popoldne ali zvečer preko Kota ali Vrata do Staničeve koč, prihodnji dan zgodaj pa na vrh. Sestop je mogoč ali v Krmo, Kot, Vrata, ali pa po ostalih triglaviških poteh. Staničeva koč, ki je dobro oskrbovana, ostane odprta še dober mesec, tako, da bo slehernemu omogočeno, da se še letošnje popne na Rjavino. Zelo ugodno je za one, ki lahko odidejo iz Ljubljane ob 11.45, ker ima ta vlak letos zvezo do Mojstrane, kamor prihaja ob 2.45 popoldne, tako da se isti večer lahko pridejo do Staničeve koč.

Radio

DRŽAVNIKI, MINISTRI IN PARLAMENTARCI PRED MIKROFONOM

Pri letošnjih državnoborskih volitvah v Angliji je igral radio jako pomembno vlogo. Kakor znano, ni pri nobenem pomembnejšem volivnem govoru manjkalo mikrofona. Sicer so tudi letos hoteli parlamentarci od kraja v kraj ter navduševali volivce vsak za svojo stranko, vendar pa niti od daleč ne toliko kot v volivnih kampanjah prejšnjih let, po katerih je marsikateri kandidat popolnoma živčno oslabil in onemogel. Mikrofon je letos agitatorjem delo olajšal. Četudi radio strankam ni bil na razpolago, zato je pa lahko najeti telefon, ako je denar. Denarja pa pri Angležih ne manjka, posebno v volivnem boju ne. Pred govorniki mizo mikrofona zvezan s telefonom, v zborovalnih dvoranah raznih mest pa ogromni zvočniki in par tatev krajev in mest je bilo »dodelanih« na en sam večer.

Zviti Lloyd George se je pri poslužil te udobnosti in seveda sta mu Baldwin in Macdonald kmalu sledila.

A ne samo v Angliji, tudi v Ameriki igra mikrofona veliko vlogo. — Prvi govor predsednika Hooverja v Beli hiši so oddajale vse severoameriške oddajne postaje. V Nemčiji, Avstriji, da celo v skandinavskih državah je mali mikrofona stalen spremljevalec ob oficijelnih prilikah, baš kakor frak in cilindar. Pilsudsky — kakor je sicer molčel — rad po radiu spregovori o tekočih državnih zadevah. Stresemann celo pri političnih banketih dopušča mikrofona, namenjen berlinskim časnikařem. — Ovi avstrijske predsednik je tudi že stal pred mikrofonom. Amnulah je potom radia »razsvetljeval« svoje podložnike, kar pa je bilo gotovo premano in jo je moral »odkuriti«.

Pri nas nismo vajeni, da bi slišali državnike govoriti v zvočniku, a tudi do tega bo prej ali slej prišlo, kajti s časom treba iti vzporedno. Koliko pa je onih naročnikov političnih časopisov, ki politične članke preberdo do kraja? Večina preleti ves članek v par sekundah ter se ustavi kvečjemu pri zadnjih vrsticah, tako pa največkrat najvažnejše izgreši. Kako vse drugače bi bilo z dobrim govorom v mikrofona. Naslednji dan bi govor brali v časopisu z mnogo večjim zanimanjem, kot pa sicer.

Drugi programi

Sobota, 24. avgusta.

Belgrad: 12.10 Plošče. 12.45 Radio-kvartet. 13.30 Dnevne vesti. 17.30 Otroška ura. Pravljice bere tetka Banič. 17.50 Radio-kvartet. 20 Dr. Popović predava o steklini. 20.25 Radio-orkester. 21.25 Čas. Dnevne vesti. 21.35 Iz orisov jugosl. kapitana. 22 V starosti. Nušičeva scena. 22.25 Radio-jazz. Plesi. — Zagreb: 13.15 Plošče. 20.30 Violinski koncert Nade Konjović in Kol. Hudeca. Pri klavirju: Peter Dumičič, Bach: Dvojni koncert za dve violini in klavir. Mendelssohn: Violinski koncert. Lalo: Španska simfonija (Hudec). 22 Plesna glasba. — Varšava: 12.05 Plošče. 16.30 Plošče. 18 Mladinska ura. 20.30 Simfonični koncert varšavske filharmonije. 22.45 Plesna glasba. — Dunaj: 11 Dopoldanska glasba. 15.45 Popoldanski koncert. 18.10 Koncert komorne glasbe. 19.10 Obrežne zgodbe. 20 Čas, vreme. 20.45 Opereta: Noč ljubezni. — Brno: 12.20 Popoldanski koncert. 16.30 Orkestralni koncert. 19 Tamburice iz Prage. 20 Radio-kabaret. 22 Poročila. 22.25 Vojaška godba. — Langenberg: 13.04 Popoldanski koncert. 17.35 Večerni koncert. 20 Vesel večer. Vmes: Val za vsakogar. (Sala). — Berlin: 14 Plošče. 17 Orkestralni koncert. 19 Mandolinski koncert. 20 Kabaret pred 25 leti. Nato poročila in plesi. — Katowice: 16.20 Popoldanski koncert. 18 Mladinsko predavanje. 19.20 Čitanje. 20.30 Večerni koncert iz Varšave. 22 Poročila. 22.45 Plesna glasba. — Toulouse: 12.45 Orkester, pesmi in soli. 20.30 Koncert. 21.45 Plesna glasba. — Stuttgart: 16 Zabavna glasba. 18.15 Vtisi in doživljaji v Mehiki. 19.45 Duševni obraz srednjega veka. 20.15 »Die Atherflasche«. Radio-kabaret. 22.15 Poročila in plesna glasba. — Praha: 12.20 Popoldanski koncert. 16.30 Orkestralni koncert. 19.05 Tamburice. 22 Poročila. 22.25 Vojaška glasba. — M. Ostrava: 12.20 Orkester. 20 Radio-kabaret. 22 Poročila. 22.25 Vojaška godba. — Leipzig: 12 Plošče. 16.30 Iz berlinskih operet. 19 Godba na pihala. 20 s zgodovinskega balkona stare mestne hiše. 20 Plesi — stari in novi. — Breslau: 16 Knjižna ura. 16.30 Zabavna glasba. 18 Znanost o nebnih telesih. 18.30 Film tedna. 19 Kulturna zgodovina. 20.15 Muzikalna zabava. 22.30 Ples.

Orel

Orlovski odsek Krakovo-Trnovo vabi vse bližnje odedke in Orliške krožke ter ostale prijatelje orlovstva na svojo javno telovadbo, ki jo priredi v nedeljo, 26. avgusta ob 4 popoldne na letnem telovadišču Karunova ulica 14. Po telovadbi veselica. Igra godba dravske divizije. Pripravljen je tudi zelo bogat srečolov. Šaljiva pošta ter zanimiva tekma s cvetkami itd. Bratje in sestre, pridite! — Bog živit!

Prireditve in društvene vesti

Prostovoljno gasilno in reševalno društvo Cerklje pri Kranju naznanja, da se radi ovir ne vrši blagoslovitev motorne brizgalne v nedeljo, dne 25. avgusta, ampak 1. septembra t. l.

Človek in paragraf

Pravica vsem enaka velja!

Zgodilo se je, da je gospoda ravnateljka hudo razžalil njegov uslužbenec, ubogi delavec. Gospod ravnatelj so v zavesti svoje moči in nesprenemljive volje najprej delavca močno ozmerjal, potlej pa so dejansko nanj položili svojo težko roko. To se pravi, niso se položili svoje težke roke na delavca, ker je delavec brž uganil njih težko in hudobno namero in je udarec prestezel. Pa ne samo da ga je prestezel, celo vrnil ga je. Krepek je udaril z roko in sunil gospoda ravnateljka, da se je ta z vso svojo obilnostjo prekotalil čez fotelj in telebnil naravnost v pljuvalnik in ga razlil. Kaj bi bil delavec hujšega storil, kot da je v obrambi sebe sprožil svojo roko nad gospoda ravnateljka? Tekli so gospod ravnatelj k sodniji in so delavca zatožili. Bo še videl hadimarja zelenega, si je mislil ravnatelj in si zadovoljno menceal roke. Zmage si je bil popolnoma svest, niti za las ni dvomil o tem, da bo delavec hudo kaznovan. Prišla je glavna razprava in gospod ravnatelj je koj v začetku hotel poudariti svoj visoki položaj in svojo gotovo razliko od ubogega toženega delavca. Razgledal se je gospod ravnatelj po razpravnih dvoranah in je tam spredaj zapazil dvoje miz in za mizami stole. »Tam je za boljše ljudi«, si je mislil gospod ravnatelj in brž krenil tjakaj. Zada v navadno klop se vendarle ne bo vsedel, on, ravnatelj — pa tja, kjer sedijo vsi drugi in tudi ubogi tožen delavec. Tako je sodil gospod ravnatelj in že je položil svojo obilno osebnost v kostni vred na tisti stol za stransko mizo. Lepo udobno se je zleknil gospod ravnatelj na stol in prav pomilovalno pogledal tja nazaj, kjer so sedele priče in toženec. Toda vsakega veselja je enkrat konec in tudi gospod ravnatelj je okusil to prebridko resnico in sicer prav kmalu. Gospod sodnik se je dvignil in se kot živ paragraf zapilil z resnim obrazom in pogledom v gospoda ravnateljka: »Izvolite nazaj, ta prostor je le za gospode zagovornike!« Kakor strela je jasnega je ta napoved padla na gospoda ravnateljka. On, ki nekaj ima, ki kaj velja, ki nekaj predstavlja, ki vodi podjetje, ki ima toliko in toliko ljudi pod seboj, krotkih, ponižnih, tihih, brezbesednih, — on v pričo majhnih, brezpomembnih ljudi, vprico svojih delavcev od sodnika tako po domače, čeprav vljudno, z boljšega prostora nazaj v klopi, med delavce nagnan! Ne, nemogoče, škandal, pravica je slepa! Tako je v sebi prebridko tožil in ugotavljal gospod ravnatelj, ko se je počasi dvignil in sedel tja zadaj, na isto klop kakor vsi ostali udeleženci razprave. In je obenem postal rdeč ko kuhan rak in silno ga je postalo sram: Na sodniji je že pred razpravo doživel prve razočaranje! Kaj šele bo?

Toženi delavec pa je tiho in skromno čakal koj od začetka tam zadaj, kdaj se bo pričelo. Pripravljen je bil na vse. Veroval je v pravico, še večjo vero je vanjo dobil ob tem, kar je bil videl in doživel tisto ur. Gospod sodnik je resnično pravičen, le paragraf obstoja zanj in zakon, celo gospoda ravnateljka se ne boji, to je mož! Ne bo mi sile, zakaj pravica je na moji strani, sodnik bo pravično razsodil. In pred delavcem je vstala podoba pravice, vzkipela mu je pred očmi kot luč, ki sveti v vse smeri, v vse strani, povsod z enako močjo in z enako svetlobo.

Tedaj je sodnik pozvonil in začel z razpravo. Prebral je obtožnico, prelistal vse spise, zaslišal obtoženca, potem tožitelja, priče — nazadnje pa razsodil tako, da je šel delavec prost domov. Zakaj bil je brez krivde, gotovo pa brez hudobnega namena, čeprav je udaril in pahnil gospoda ravnateljka. Branil se je in takšna pravica je vsakomur dana — tako je ugotovil in razsodil sodnik. Gospod ravnatelj je strme poslušal sodbo, ni mogel verjeti besedam. Počakal je za hip, ujel se je z očmi gospoda sodnika, ki je še enkrat povedal: oproščen je! — potlej pa je že moral verjeti. Bil je drugič razočaran tisti dan. Dvignil je svoje bridko preizkušeno telo in je brez besede zapustil dvorano. Celo pravilo vljudnosti je pozabil in ni niti sodnika pozdravil, ko je šel.

Branjevka Mica.

Ta vam zna, to vam povem! Zadolžila se je bila zadnjič reva tako hudo, da ji sploh nihče več ni maral dajati na upanje. Pa jo je Mica pogruntala! Peljala se je v Ljubljano — zakaj branjevka Mica prodaja sicer svoje pestro robo drugod, nekje na deželi — in je tamkaj naročila blaga. Salate, kolerab, fižola, zgodnjega krompirčka, kumarice — in tako dalje, kaj ne! Ampak Mica pri naročbi ni povedala, da se piše takorekoč Mica Kosmač, ampak si je prosto zmisliła drugo ime in je tisto povedala trgovcu. In se je Mica peljala spet domov, trgovca pa je poslala za njo blago po železnici. Na naslov tiste osebe seveda, ki jo nikjer ni, kakor mu je pač navedla zgovorna Mica. V domačem kraju se je Mica že potrudila, da je brž hitela na kolodvor in tamka; prestešla avizo za blago. In je blago brez zaprek lahko dvignila. Tudi drugič in tretjič tako, vselej se ji je posrečilo prestežiti avizo. Četrtič pa ni slo več, Mica je avizo zgrešila, železnica ni mogla blaga dostaviti na tisti zmišljeni naslov, ker naslovnika — jasno vendar! — nikjer bilo ni, blago se je zatorej valjalo nekaj časa po postaji, dokler se ni popolnoma pokvarilo in ga je potlej železnica poslala nazaj tistemu, ki ga je poslal. Zdaj je bila goljufija takorekoč dognana. Zlasti se zato, ker so tudi vsi računi, ki so šli obenem s pošiljateljvjo v pismo, vselej priromali nazaj. Neodprti, nesprejeti, z označbo: naslovnika ni v kraju! Trgovce se je peljal na deželo, staknil je Mico za njenim stantom in jo potipal, kako in kaj. Potlej se je Mica kmalu znašla na sodniji. Dali so ji zaradi goljufije 2 meseca ječe.

Naročajte »Slovenca«!

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.949. Tel. št. 23-28.

Službe iščejo

Trgovska učenca

stara 16 let, s 4 razr. meščanske šole, zmožna slovenskega in nemškega jezika, se želi izučiti v večji trgovini mešanega blaga. Naslov v oglašnem oddelku »Slovenca« pod št. 8864.

Knjigovodja

korespondent, strojepec, išče službo. Ponudbe pod »Eksportni akademik« na upravo »Slovenca« pod »Vesten 29«.

Eksportni akademik

išče službo s takojšnjim nastopom. Ponudbe pod »Eksportni akademik« na upravo »Slov.« št. 9088.

Prodajalka

Slovenka, izučena mešane stroke, sedaj nameščena v trgovini suhomesnate robe, želi prenesti mesto, po možnosti Maribor ali Celje. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9094.

Službo določa

Mizarski vajenec

se sprejme. Ludvik Jaklič Gospodarska c. 18, Ljubljana.

Krepkega vajenca

ki je završil meščansko šolo, sprejme takoj trgovina z mešanim blagom na deželi. Hrana in stanovanje, event. tudi obleko v hiši. Naslov se izve v oglaš. oddel. »Slovenca« pod št. 9063.

Dekle

zdravo in pošteno, katera bi opravljala vsa hišna dela ter imela veselje pomagati pri gospodinjstvu — sprejme zobni atelje Hribovšek, Zagorje ob Savi.

6 mizar. pomočnikov

prvovrstnih, pohaščenih, in 3 mizarske vajence — sprejem takoj. - Jakob Škrbine, Splošno pohišveno mizarstvo v Vižmarje 39.

Sodarski vajenec

kmetskih staršev — se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Strniša, sodarstvo, Selo - Moste pri Ljubljani.

Učenca

sprejme trgovina železnice v Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravi Slov. št. 9072.

Pridno kuhinjsko dekle

sprejme Hotel Štrukelj.

Vzgojiteljica se išče

k 6letnemu dečku brez matere. Zahteva se popolno znanje nemščine, starost 18—25 let, poštena in naobrazena. Plača 400 Din mesečno in vsa oskrba. Reflektantije naj se javijo takoj na naslov: V. Ribarov, upr. bel. kol., Bačka.

Kolarskega vajenca

takoj sprejem. Hrana in stanovanje v hiši. Andrej Prešeren, Radovljica.

Išče se perica

za na dom. - Naslov v upravi »Slov.« št. 9096.

Prodajalka

vajena špecerijske stroke, starejša, priprosta, z daljšo prakso na deželi, se sprejme. Potrebno nekaj kavic ali garancije, ker prevzame podružnico blizu Ljubljane. Stanovanje poleg trgovine, vzame lahko mater ali sorodnico k sebi, da ne stane sama. Zaslужek dober. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Podružnica«.

Pomočniki

za soboslikarstvo in pleksarstvo se sprejmejo pri Brata Rožič - Ljubljana, Vegova ulica 8.

Gospodinja

se sprejme k samostojnemu obrtniku na deželi v lepem kraju, katera posodi za povišanje obrta 3000 Din. Nastop takoj. Ponudbe na upravo Slov. pod »Pripravljen« 3000.

Pozor, šivilje!

Modno krojaštvo za gospode in dame sprejme na deželi dobro izvežbano šiviljo za obleke, plašče in perilo, katera založi za tri mesece 3000 Din. Eksistenca zagotovljena. Nastop takoj. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Eksistenca 3000«.

Zobotehnika

le prvovrstno moč sprejem takoj. Ponudbe na upravo lista pod značko: »Zobozdravnik«.

Šofer »Primorec«

naj se radi službe zglasil danes v podružnici »Slovenca« na Miklošičevi cesti ob 9 dopoldne.

Prodamo

Puhasto perje

kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisti beli puh kg po 300 Din. L. Brozović, kemička čistilna perja. Zagreb, Ilica 82.

Kislo zelje

novi, prvovrstni, v vsaki množini, dobavlja po zelo nizki ceni. - J. Oražem, trgovina kislega zelja, Moste pri Ljubljani.

Bencin motor

malo rabljen, 16 HP, zn. Langen & Wolf, prodam po zelo ugodni ceni. Jos. Oražem, Moste pri Ljubljani.

Prodaj

stavbne parcele pri Stadionu ob Dunajski cesti v Ljubljani. Jerko, Črnuče.

Pozor žganjekuhil!

Sadje za žganje prodam poceni. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Hruške in slive«.

Šušno moko in rženo moko

vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta 24.

Steklena veranda

pred kavarno »Evropa« s kamenitim podstavkom in v dobrem stanju — je naprodaj. - Ponudbe na Upravitelstvo hiše »Evropa«, Ljubljana, Gospodarska cesta 2, kjer se dobe tudi vsa eventualno potrebna pojasnila.

Lastna specialna mehanična delavnica

za popravilo pisalnih, računskih, kopirnih in razmnoževalnih strojev in blagajn. Poseben oddelek za popravilo fotoaparatorov in nalivnih peres.

Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6

Točna postrežba

Denar

20% kronske bone

kupuje proti gotovemu plačilu Pučka štedion, Osijek, Desatičina 27.

Posojila

Dobro stoječ trgovec želi 30.000 Din posojila proti garanciji za dobo 6 mesecev; ostalo po dogovoru. - Pisma prosim na upravo »Slov.« št. 9079.

Razno

Vse številke

od 1—300 za zaznamovanje perila dobite pri trdki F. Meršol, Ljubljana, Wolfova ul. 5.

Kurja očesa

Najbolje sredstvo proti kurjim očesom! Varstvena znamka V zalogi v lekarnah in drogerijah ali naravnost iz tovarne in glavne založne M. Hrnjak, lekarnar, Sisak.

Pouk

Šoferska šola

prva oblast. koncesijon., Camernik, Ljubljana (Jugoavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovnjaški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Dobro idočo gostilno

na prometnem kraju vzmeta v najem dve gospodini, ki posedujeta osebno pravico. - Naslov v upravi »Slov.« št. 9085.

Več dobrih zidarjev

sprejme podjetje INŽ DUKIĆ IN DRUG, zdravilišče

Golnik

na Gorenjskem — Delo bo trajalo do zime

10% popusta

na žagan in tesan

stavbeni les

radi preureditve skladišča — Dostava tudi na stavbo FRAN ŠUŠTAR - lesna industrija in trgovina parna žaga - LJUBLJANA - Dolenjska cesta št. 12

Direkcija državnega rudnika Velenje nabavi na dan 2. septembra 1929

1 komad centrifugalne sesalke z motorjem

Natančnejši pogoji se dobe pri podpisani. Ponudbo je kolkovati s 5 Din. — Iz pisarne Direkcije državnega rudnika Velenje, štev. 8097/II.

Radioaktivno termalno kopališče Rimske Toplice SHS

Odlično proti reumatizmu, protinu, išijas, nevrozosti in ženskim boleznim. Sezona: Maj — oktober. Penzija: Predsezona Din 60—, Glavna sezona Din 80— za osebo. Prospekte pošilja kopališčna uprava brezplačno.

KOSTANJEV LES za tonin HRASTOV TANINSKI LES BUKOVA DRVA

kupuje stalno najugodnejše ERNEST MARINC, CELJE Zrinjskega ulica št. 4 — Telefon št. 136

Iščem zastopstvo

samo prvovrstnih fabrikatov ali domače industrije; prepotujem z avtomobilom trikrat na leto: Hrvatsko, Slavonijo, Bačko, Banat, Baranjo, Srem, Vojvodino, Bosno in Belgrad. Dopise pod »Nur Konkretni« na »Jugosl. Rudolf Mosse d. d.« Zagreb, Zrinjevac 20.

Direkcija državnega rudnika Velenje nabavi na dan 16. septembra 1929:

- 1000 m jeklenih brezšivnih cevi 13,5 mm
- 1000 m N. G. A. žice 2,5 mm
- 1000 m N. G. A. žice 1,5 mm
- 50 kmd. vodotesnih skledal
- 200 kmd. vodotesnih skledal
- 1000 kmd. distančnih sponk

Ponudbo je predložiti najkasneje do 16. IX. 1929, katera mora biti kolkovana s 5 Din. Natančnejši dobavni pogoji se dobe pri podpisani. Iz pisarne direkcije državnega rudnika Velenje, št. 8135/II.

Obiščite

VII. jesenski velesojem v Osijeku

in oblastno gospodarsko razstavo

od 31. avgusta do 8. septembra 1929.

Zastopana bo industrija, obrt, domača industrija, narodne nošnje, poljedelstvo, vinogradništvo, živinoreja, ribarstvo in lov, mlekarstvo, čebelarstvo itd.

Razstava konj, govede, drobnice, perutnine.

Konjske dirke

Potovanje po železnici in parobrodih za polovično ceno. — Legitimacije se dobe pri zastopstvih, denarnih zavodih, občinah. Kjer jih ni se naroče naravnost od uprave Velesoja v Osijeku.

Francis Jammes:

Rožni venec v solncu

»Stric, moliti hočem za one, ki so ranjeni v srce. Moliti hočem zate. Povej mi, stric!«

»Glej, kako lepo ribo si spet ujel!«

»Kaj pa, če bo služkinja mojega strica zvedela, kaj se je zgodilo in ji bodo ljudje to povedali?«

»Ne boj se prav ničesar, živ krst ne bo zvedel, kaj se je zgodilo. Naredili bomo to prav tako kakor prvi kristjani v katakombah.«

»Ob kateri uri?« je vprašal.

»Gospod župnik je vse natančno razložil: pri nas moraš biti okoli petih zjutraj, med tem ko bo služkinja tvojega strica pri prvi maši, zato da boš laže odšel z teš z doma, ne da bi ona to zapazila. Izpršati si boš moral vest že poprej, tako da se boš lahko spovedal takoj, ko prideš k nam.«

Ko je to rekla, se mu je nasmešnila in odšla naprej, okoli malega Peterčka pa je bilo vse kakor v raj, polno luči in veselja. Zdelo se mu je, kot da so zapele nebeške orgle.

Naslednjo nedeljo se je naš Gospod iz tabernaklja podal na pot k otroku, ki ga je bil tako dolgo časa čakal in ki se je v svojem srcu morda spraševal kot one sv. žene, katere so nosile dišave: »Kdo nam bo odvalil kamen, ki zapira vhod v grob?« Apostol, stari župnik, je spremljal Gospoda, ga je čutil na svojem srcu in korakal z njim po potu kakor eden tistih potnikov, ki so šli zvečer v Emav.

Mali Peterček je tisto noč malo spal, ker se je bal, da ne bo zamudil. Prišel je že zelo zgodaj k čevljarju Lucijanu, ne da bi bila služkinja, katera je vstala s petelinjim petjem, kaj zapazila. Marija je sprejela Peterčka ter ga vedla v veliko sobo, okrašeno s preprogo. Miza je bila pokrita s čistim, belim prtom in na vsaki strani razpela je gorela sveča. Postavili so bili na mizo posodo z blagoslovljeno vodo

in vse, kar je potrebno za dostojen sprejem našega Gospoda. Spredaj in zadaj na omari in na kaminu pa so bile razpostavljene vaze in kozarci z vrtnicami, zvončnicami, velikimi marjeticami in drugimi cveticami, katere je bila Marija natrgala. Več stolov je stalo na desno in levo tega oltarja, ko je vstopil mali Peterček. Pustili so ga samega, da je molil. Božja tišina je vladala v vseh sredi. Duhovnik je prišel in spovedal otroka. Potem je stopil za trenutek ven ter dal stanovalcem znamenje, da je čas, in da bo naš Gospod stopil v srce otrokovo. Vsi so v krogu poklekili. Vsakdo je videl samo še hostijo. Bila je edina luč, ki je razsvetljevala to skromno stanovanje. Prehitela je teme stoletij ter prišla semkaj, k temu otroku, ter je izginila njih pogledom.

Duhovnik in prisotni so odšli in so pustili Peterčka samega četrt ure, da molil in se v miru veseli tega slovesnega trenutka. Jokal je in čutil, da se mu je nebo približalo in vsi oni, ki jih je ljubil, so bili v njegovem srcu, ki je bilo polno Boga.

Marija je prišla iskat Peterčka. Prišla ga je za roko in ga peljala v kuhinjo, kjer so jedli potico, o kateri je bil sanjal. Napravljena je bila z jajci, ki so jih znesle bele kokoši in ki jih je nabrala njegova trinajstletna zaročenka.

Tedaj sta dva nevidna angela, ki st aklečala na vsaki strani ognjišča, oblečena v blesteča se oblačila, vstala ter razprostrla svoje peruti nad dečkom in deklico. Revni kristjani, kojih obed sta blagoslovila, so čutili v svojih sredi besede vstajenja: »Mir z Vami! Jaz sem!«

Mali Peterček je bil zelo srečen, ko se je spet tako združil z našim Gospodom. Ne morda, da bi ga bil naš Gospod kdaj zapustil, toda vsako dobro obhajilo stori, da se mu približamo.

Stric Karl in njegova služkinja nista ničesar vedela o slovesnosti, ki se je bila vršila onkraj žive meje, polne rdečih vrtnic, pri čevljarju Lucijanu. Stric se je vrnil iz prostozidarske lože še bolj ponosen, kot je bil poprej. Bil je silno zadovoljen, zakaj obljubili

so mu bili odlikovanje. Spet je jemal malega Peterčka v sobo k obedom ter mu je dejal:

»Oprostim tvojo zadnjo neumnost. Upam, da si si izbil iz glave tiste otročarije in da boš postal pošten in koristen mož.«

Otroku pa je bilo žal, da ni več jedel v kuhinji, od koder je lahko videl del Marijine hiše.

Čas je naglo hitel naprej. Blizal se je Vnebohod. Čas, ki ga prebije naš Gospod z nami na zemlji, po svojem vstajenju iz groba, se je blizal koncu. Mali Peterček je postal na tihem še bolj pobožen, česar stric ni mogel videti, Dominika pa, kateri so bili pisali, je hvalila Boga, da jo je očeval pred bliskom in da je dovolil Peterčku sprejeti sv. obhajilo. V tem, da je vzela pod svojo streho otroka neznane matere in da jo je ta rešil bliska, je videla po pravici roko božjo, ki so jo sveti očaki opazovali v najmanjšem gibu. Vsak dan se je zato zahvaljevala Bogu za ta čudež in ga prosila, naj ji nadalje naklanja svojo milost ter jo privede na pravo pot. Kako srečna je bila, ko je zvedela, da je sprejel mali Peterček pri čevljarju Lucijanu obisk našega Gospoda.

Veselega srca je tisti dan sedla v svoj avto ter se odpeljala na obisk k prijateljici, ki je stanovala zunaj mesta. Ker je ni našla doma, se je vrnila. Na povratku se je zunaj na deželi nenadoma ustavil motor. Ker ga šofer ni mogel znova spraviti v tek, je izstopila. Tu pa je zapazila ob cesti skromen križ iz starega lesa, okrašen s šopki poljskih cvetic in zelenega klasja. Ko se je bila peljala iz mesta ven, ni videla tega križa, ker se je vozila prehitro, sedaj pa je pokleknila na stare stopnice ter molila rožni venec. Prvih deset Zdravamarj je molila za malega Peterčka.

Dominika se je spomnila, ko je videla klasje, na pšenični cvet in na zrna, katera so padla na rodovitno zemljo.

V tem trenutku se je dogodilo nekaj, karx morda ni nič nadnaravnega, toda pomeni nekaj izrednega za one, kateri so poklicani.